

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija
Program: Promet
Modul: Cestni promet

ZAKON O PREKRŠKIH S PODROČJA CESTNEGA PROMETA

Mentor: mag. Brane LOTRIČ
Lektorica: Barbara AHAČIČ

Kandidat: Uroš Lausegar

Kranj, 22. 2. 2009

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju mag. Branku Lotriču za vso podporo pomoč in usmerjanje pri pisanju mojega diplomskega dela.

Zahvaljujem se tudi lektorici Barbari Ahačič, prof., ki je lektorirala mojo diplomsko nalogo.

IZJAVA

»Študent Uroš Lausegar izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom mag. Branka Lotriča.«

»Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.«

Dne 22. 2. 2009

Podpis: _____

POVZETEK

Diplomska naloga v svojem prvem delu omenja, da je policija organizirana hierarhično, ter da je kot organ v sestavi Ministrstva za notranje zadeve v povezavi s postopkom o prekršku. Policija je od zakonodajalca dobila določena pooblastila z določenimi pravicami, ki jih drugi državljani nimajo. V tem delu tudi zakonodajalec nalaga policiji, da mora pooblastila izvajati pravično in korektno, ter mora spoštovati temeljne človekove pravice in svoboščine. Z razvojem organov za postopke o prekrških v Republiki Sloveniji so se pojavili razlogi, zaradi katerih so nastale določene vsebine s tega področja. Nastal je nov Zakon o prekrških, kateri se še vedno spreminja in dopolnjuje. Ta zakon je bilo potrebno uskladiti z pravom o prekrških z našo ustavno ureditvijo in drugo zakonodajo. S tem naj bi predstavljal ustreznejšo umestitev prekrškov v sistem kazenskega prava in celovito ureditev prekrškov v Republiki Sloveniji.

Diplomska naloga v drugem delu omenja policijo in tudi Postaja prometne policije, katera je s tem dobila, ko je postala prekrškovni organ, večjo pristojnost kot kadarkoli prej. Na podlagi hitrega prekrškovnega postopka, ki ga obravnava drugi del diplomske naloge, prometni policist Postaje prometne policije tako ni več samo pooblaščen uradna oseba, ki prekršek odkriva, zaznava, ugotavlja, zbira dokaze, temveč vodi celoten postopek o prekršku od njegove zaznave ali prijave do njegovega zaključka z odločitvijo o prekrškovni odgovornosti. V največ primerih se postopek zaključi z izrekom opozorila, z izdajo plačilnega naloga ali prekrškovne odločbe, ob upoštevanju pravice storilcev do podaje zahteve za sodno varstvo oziroma ugovora. Policija kot prekrškovni organ odloča v hitrem postopku, o nadaljnjem postopku pa odloča sodišče.

SUMMARY

In the first part of my diploma work I have presented the fact that Police is organised hierarchically and it is one of the most important bodies within the Ministry of the Interior. Police derived mandates from legislator concerning procedure about offence. The mandates must be done honestly and decently in order to respect of human right and liberties.

Several changes on the field of development of bodies for procedures led to the new Minor Offence Act. The Act itself is still in a procedure of changing and supplementing. It is very important that the law is in accordance with constitution and with existent legislation. In this way, the Law is suitably placed into the field of criminal law and at the same time it is introducing the complete order of offences.

In the second part of my diploma work the focus is on the work of Police. Police has become the body of offences and its competences are larger than they were in the past. New Minor Offence Act is foreseeing a fast-track procedure about offences. According to this procedure, the police officer is no longer just an authorised official person but is also a person who guides entire procedure about offence. The police officer has to discover the offence, files it and at the end he must accept the decision about responsibility for offence. Usually, the procedure is finished with a warning or the police officer issues a payment order. There are also some cases with a demand for a judicial protection.

Police rules in fast-track procedure since all further procedures are ruled by the court of justice.

KAZALO

1	Uvod	1
2	Organizacija slovenske Policije in njene temeljne naloge	3
2.1	Splošno o organizaciji slovenske policije in njenih temeljnih nalogah	3
2.2	Policija kot prekrškovni organ.....	4
2.2.1	Personalna organiziranost prekrškovnega organa na Policijski upravi Kranj	5
2.2.2	Organizacija Postaje prometne policije Kranj	6
3	Razlogi za nov zakon o prekrških in pričakovanja	7
4	Postopek o prekršku danes	9
4.1	Splošno: postopek o prekršku danes.....	9
4.2	Kompleksnost hitrega postopka	11
4.3	Številčna primerjava hitrih in rednih postopkov o prekršku na Postaji prometne policije Kranj	12
5	Hitri prekrškovni postopek na področju cestnega prometa	17
5.1	Začetek postopka o prekršku	17
5.2	Postopek z izrekanjem opozorila.....	19
5.2.1	Postopek s plačilnim nalogom	20
5.2.2	Postopek s kršiteljem, ki prebiva v Republiki Sloveniji	21
5.2.3	Zahteva za sodno varstvo zoper plačilni nalog	23
5.2.4	Kazenske točke v cestnem prometu	25
5.2.5	Postopek z izdajo posebnega plačilnega naloga	27
5.3	Izdajanje odločbe o prekršku	28
6	Postopek policista s kršiteljem in postopek pritožbenega dogodka	29
6.1.	Dokazi	30
6.2	Predstavitev skladnosti ravnanja policista z veljavnimi predpisi	30
7	Težave v praksi pri hitrem prekrškovnem postopku na postaji prometne policije	33
8	Zaključek	37
	Literatura	38
	Seznam tabel in grafikonov	41
	Seznam uporabljenih kratic	42
	Priloge	43

1 UVOD

Zaradi uskladitve prava o prekrških z našo ustavno ureditvijo in ostalo zakonodajo pa tudi zaradi velike preobremenjenosti sodnikov za prekrške je bila nujna sistemska ureditev področja prekrškov. Taka ureditev naj bi predstavljala ustrežnejšo umestitev prekrškov v sistem kaznovalnega prava in hkrati celovito ureditev področja prekrškov v Republiki Sloveniji. Leta 2003 je bil sprejet novi Zakon o prekrških (ZP-1, Ur. l. RS, št. 7/03; ZP-1A, Ur. l. RS, št. 86/2004; ZP-1B, Ur. l. RS, št. 44/2005; ZP-1C, Ur. l. RS, št. 40/2006; ZP-1D, Ur. l. RS, št. 115/2006), ki je pričel veljati 23. januarja 2003, uporabljati pa se je začel 1. januarja 2005. Tako je veliko novosti nastopilo na področju prekrškov v začetku leta 2005. Dveletni zamik je bil potreben zaradi številnih novosti, predvsem zaradi reorganizacije sodnikov za prekrške in seveda organizacije prekrškovnih organov in njihovega usposabljanja, kar je povezano tudi z izdajo podzakonskih aktov (Koman, 2004, str. 4).

ZP-1 zadeva tudi področje človekovih pravic, zato je bilo potrebno naknadno opredeliti ustrezne materialne in procesne garancije za varstvo človekovih pravic znotraj institutov.

Obenem so se prav tako pri predpisovanju in obravnavanju postopka o prekrških v praksi začele pojavljati številne pobude oziroma predlogi za izboljšave, dopolnitve in spremembe določil o tako imenovanem mandatnem kaznovanju, zastaranju in sankcijah.

V diplomski nalogi sem v prvem delu poskušal razložiti, poleg samega razvoja policije, predvsem spremembe, ki so se zgodile po letu 2005. In sicer od leta 2005 naprej niso vsi prekrški izključno v pristojni sodnikov za prekrške oziroma sodišča, temveč so tudi določeni prekrški v pristojnosti policije oziroma prekrškovnega organa, to pa so državni organi, ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški (npr. Policija) in organi samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so s posebnimi predpisi pooblašani za odločanje o prekrških (npr. redarska služba), ter sodišča za prekrške I. in II. stopnje (ZP-1, 45. člen, 2. in 3. odstavek).

Bistvena novost, ki jo je v letu 2005 prinesel novi zakon, je delitev prekrškovnega postopka na redni in na hitri postopek, ter da na prvi stopnji odločajo okrajna sodišča, na drugi pa višja sodišča. Hitri postopek je od takrat dalje v pristojnosti prekrškovnih organov policije in drugih organov.

Postopek se zaradi tega v velikih primerih hitreje konča, saj je potreben krajši čas od začetka do zaključka postopka in sicer brez nepotrebnega zavláčevanja, upošteva zagotovitev sodnega varstva na sodišču. Bistvo prekrškovnih organov je, da odkrivajo prekrške, ter o njih tudi odločajo in v skladu z ZP-1 izrekajo sankcije.

V tem delu diplomske naloge podajam razloge za take vrste postopka in ugotavljam, ali se je to tudi dejansko zgodilo. Glavni namen je bil zmanjšanje sodnih zaostankov. Za primerjavo sem poskušal pokazati, koliko različnih zadev so dobili v obravnavo sodniki pred in po spremembah ZP-1, kaj je pri vsem tem pokazala praksa ter kaj se je zgodilo z organizacijo Policije in njenih organizacijskih enot. V Policiji kot prekrškovnem organu je bilo potrebno vzpostaviti ustrezno organizacijo; kdo bo vodil postopke o prekrških, kdo bo odločal, izdajal odločbe, plačilne naloge. Ob vsem tem sem se moral dotakniti tudi policijskih pooblastil in drugih temeljnih nalog. Policija ima namreč z zakonom predpisane naloge in zato za izvajanje teh nalog potrebuje zakonsko določena pooblastila.

Drugi del diplomske naloge je namenjen predvsem konkretnemu, hitremu prekrškovnemu postopku na področju prometa. Po že omenjenih spremembah na področju prekrškovnega prava iz leta 2005 so se še v istem letu zgodile prve spremembe novega Zakona o prekrških (ZP-1B, Ur. l. RS, št. 44 – 1738/2005). Druga večja sprememba se je zgodila leta 2006 (ZP-C, Ur. l. RS, št. 40 – 1767/2006) in je zajeta v tem delu naloge. Predstavil sem naloge policista oziroma pooblaščenega uradne osebe v hitrem postopku obenem z opisom poteka postopkov, ki so v odvisnosti od teže postopka različni. Glede na to, da je minilo že neko obdobje od zadnje spremembe ZP-1, so že vidni rezultati.

Menim, da bi bilo bolj smiselno, da bi se zakonodajalec pred vsako spremembo zakona bolje seznanil s problemi in nejasnostmi, ki jih lahko prinese sprememba zakona, seveda pa bi moral ob tem upoštevati pomembna mnenja in izkušnje stroke na določenih področjih dela, torej same »operativce«. Tako bi bile te spremembe manjše. Delo policistov, pooblaščenih uradnih oseb prekrškovnih organov in administracije bi bilo lažje in bolj kvalitetno. Na drugi strani pa bi bili domnevni kršitelji bolj seznanjeni s svojimi pravicami in dolžnostmi, ki jih v takem postopku o prekršku imajo.

2 ORGANIZACIJA SLOVENSKE POLICIJE IN NJENE TEMELJNE NALOGE

2.1 SPLOŠNO O ORGANIZACIJI SLOVENSKE POLICIJE IN NJENIH TEMELJNIH NALOGAH

Z Zakonom o Policiji (ZPol, Ur.l.RS, št. 49-2140/1998; ZPol-A, Ur.l.RS, št. 93-4635/2001; ZPol-B, Ur.l.RS, št. 79-3740/2003; ZPol-C, Ur.l.RS, št. 50-2296/2004; ZPol-D, Ur.l.RS, št. 53-2219/2005; ZPol-E, Ur.l.RS, št. 98-4297/2005; ZPol-F, Ur.l.RS, št. 78-3402/2006; ZPol-UPB6, Ur.l.RS, št. 107-4583/2006), ki je začel veljati leta 1998, je le-ta postala organ v sestavi Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije. Policija je upravni organ v sestavi omenjenega ministrstva. Tako je postala samostojna, vendar o njenih razvojnih, kadrovskih, organizacijskih in drugih temeljnih usmeritvah ter o njenem delu še vedno sprejema odločitve ministrstvo. Prav tako ministrstvo skrbi za finančno poslovanje, investicije, usklajevanje in koordiniranje.

Policijo organizacijsko sestavljajo generalna policijska uprava, policijske uprave in policijske postaje. Sedež Policije je v Ljubljani. Na vrhu policije je Generalna policijska uprava, ki jo vodi generalni direktor Policije. Notranje policijske enote so: Služba generalnega direktorja Policije, Uprave uniformirane Policije, Uprava kriminalistične Policije, Urad za varnost in zaščito, Specialna enota, Operativno komunikacijski center, Policijska akademija, Center za forenzične preiskave, Urad za organizacijo in kadre, Urad za informatiko in telekomunikacije in Urad za logistiko.

Na državni ravni naloge Policije opravlja generalna policijska uprava, ki predvsem nadzira in po potrebi sama prevzame določene naloge območnih organizacijskih enot, policijskih uprav in policijskih postaj, če oceni, da je to potrebno. Poleg tega spremlja, analizira in ocenjuje varnostne razmere, zagotavlja strokovno in tehnično pomoč, skrbi za izpopolnjevanje organiziranosti sistema in metod dela, skrbi za delovanje policije v izrednem stanju in v vojni, skrbi za izvajanje mednarodnih sporazumov s področja nalog policije, skrbi za zaposlovanje policistov in drugih delavcev v policiji, jih razporeja ter organizira in vodi strokovno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje itd. (Mikulan, 1998, str. 217).

Srednjo raven policijske organizacije sestavljajo policijske uprave, katere vodijo direktorji policijskih uprav. Ustanovljene so za opravljanje policijskih nalog na določenem teritorialnem območju države. Na svojem območju imajo policijske uprave poleg opravljanja osnovnih policijskih nalog lahko tudi pomembno vlogo svetovanja pri organiziranju samozaščitnega ravnanja in povezovanja varnostnih interesov državljanov v institucijah civilne družbe, zlasti na regionalni ravni.

Na lokalni ravni je osnovna organizacijska celica policijska postaja. To je območna organizacijska enota policije, ustanovljena za neposredno opravljanje nalog policije na odločenem območju ali za določeno področje dela policijske uprave. Njeno območje in sedež postaje določi minister. Vodi jo komandir, ki ga imenuje generalni direktor policije na predlog direktorja policijske uprave.

Posebna metoda policijskega dela so policijske pisarne. Gre za delovni prostor, namenjen policijskemu delu, kjer je poudarjeno svetovanje, sprejemanje obvestil, zbiranje informacij in skupek opravil, pri katerih ni potrebno interventno posredovanje policije.

Če je ustanovitev policijske postaje neracionalna tako infrastrukturno kot kadrovske, policijska pisarna pa glede na varnostne razmere ni ustrezna oblika dela, se ustanovi policijski oddelek kot notranja organizacijska enota policijske postaje. Primer takega oddelka je Policijski oddelek Bled. Policija izvaja svojo dejavnost na območju ene ali več občin, razdeljenem na policijske okoliše. Vodje policijskih okolišev zagotavljajo razne oblike pomoči, opravljajo preventivno dejavnost, sodelujejo z državljanji, organi lokalnih oblasti, podjetji in drugimi subjekti.

V Sloveniji so za posamezna področja dela ustanovljene tudi policijske postaje za opravljanje specializiranih nalog. To so Postaje prometne policije (PPP), Postaje mejne policije (PMP), Postaje pomorske policije (PPM), Postaja letališke policije (PLP), Postaje železniške policije (PŽP), Postaja konjeniške policije (PKP) in Postaje vodnikov službenih psov (PVP).

ZPol v 3. členu določa naloge Policije, ki so:

- varovanje življenja, osebne varnosti in premoženja ljudi;
- preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj in prekrškov, odkrivanje in prijemanje storilcev kaznivih dejanj in prekrškov, drugih iskanih oseb ter njihovo izročanje pristojnim organom ter zbiranje dokazov in raziskovanje okoliščin, pomembnih za ugotovitev premoženjske koristi, ki izvirajo iz kaznivih dejanj in prekrškov;
- vzdrževanje javnega reda in miru;
- nadzor in urejanje prometa na javnih cestah in nekategoriziranih cestah, ki so e v uporabi za javni promet;
- opravljanje nalog, ki so določene v predpisih o tujcih;
- varovanje določenih oseb, organov, objektov in okolišev;
- varovanje določenih delovnih mest in tajnosti podatkov državnih organov, če z zakonom ni drugače določeno;
- izvajanje nalog določenih v tem in drugih zakonih in podzakonskih predpisih.

Iz navedenega člena ima policija na področju prekrškov predvsem naslednje naloge: preprečevanje, odkrivanje prekrškov, odkrivanje in prejemanje storilcev prekrškov ter njihovo izročanje pristojnim organom, vzdrževanje javnega reda, nadzor in urejanje prometa na javnih in nekategoriziranih cestah v uporabi za javni promet in opravljanje nalog, ki so določene v predpisih o tujcih.

Policisti se vsakodnevno srečujejo z ljudmi. Tudi od njih je odvisno, kako uspešno bodo opravljali svoje naloge. Pogoj za uspešnost je pridobitev zaupanja ljudi, kar bodo policisti dosegli le z dobrim, poštenim in strokovnim delom ter korektnim odnosom.

Policija je z uvedbo prekrškovnega organa pridobila novo pooblastilo.

2.2 POLICIJA KOT PREKRŠKOVNI ORGAN

ZP-1 iz leta 2005 uvaja termin prekrškovni organ, kamor spadajo upravni in drugi državni organi ter organizacije z javnimi pooblastili, ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški in organi lokalnih skupnosti, ki so s posebnimi predpisi pooblašteni za odločanje o prekršku. Prekrškovni organ lahko torej primerjamo z dotedanji predlagatelj postopka o prekršku in organi, ki lahko izrekajo denarne kazni takoj na kraju prekrška. Od takrat dalje nastopa policija tudi kot prekrškovni organ.

V sistemu prekrškovnega prava, kot dela kaznovalnega prava, predstavlja učinkovito delo represivnega državnega organa – policije, enega pomembnejših segmentov. Policija skladno

z določili ZPol preprečuje, ugotavlja in sankcionira storilce prekrškov. Da policija lahko izvaja z zakonom določene naloge na področju preprečevanja, ugotavljanja in sankcioniranja storilcev prekrškov, ima določena pooblastila. Ta so jim dana na podlagi temeljnega predpisa, in sicer ZP-1, na podlagi ZPol¹ ter na podlagi področnih zakonov, ki opredeljujejo posamezne prekrške ter pooblaščajo policijo za pregon.

Veliko novosti je prinesel ZP-1 predvsem v delo predlagateljev postopka, ki so se preobrazili v postopkovne organe in imajo v hitrem postopku velika pooblastila odločanja o prekršku in sankcijah. To pomeni za te organe veliko večjo delovno obremenitev in odgovornost. Policija je po novih določilih ZP-1 nedvomno pridobila na svoji veljavi. Če hipotetično izračunamo, da so več kot 80 odstotkov primerov, ki so jih do tedaj obravnavali sodniki za prekrške, po določilih novega zakona prevzeli prekrškovni organi in če vemo, da je bila v več kot 70 odstotkih prekrškovnih primerov predlagatelj postopka policija, potem lahko dokaj hitro izračunamo obseg nalog policije danes (Žaberl, 2003, 4. Slovenski dnevi varstvoslovja).

Glede nato, kaj je prinesel nov ZP-1 in njegove kasnejše spremembe, je bilo potrebno v policiji in seveda tudi v drugih prekrškovnih organih:

- pravočasno in strokovno izvesti usposabljanje policistov za izvajanje nalog skladno z določili novega zakona in prav tako določenih policijskih vodij za vodenje upravnih postopkov;
- pripraviti potrebne in ustrezne usmeritve za delo policije;
- prilagoditi vse akte in obrazce spremenjeni zakonodaji;
- vzpostaviti ustrezno informacijsko tehnologijo ter mrežo povezav med prekrškovnimi organi.

Slednje na žalost še po dobrih dveh letih od uvedbe štejejo za večjo pomanjkljivost, predvsem kar se tiče povezav med posameznimi prekrškovnimi organi.

2.2.1 Personalna organiziranost prekrškovnega organa na Policijski upravi Kranj

Kadrovska zasedenost oziroma število pooblaščenih uradnih oseb prekrškovnih organov policije je bila prepuščena policijskih upravam, glede na njihovo specifičnost dela. Vzemimo za primer Policijsko upravo Kranj, ki ima 400 policistov usposobljenih za vodenje prekrškovnega postopka pred izdajo odločbe o prekršku in za izdajanje plačilnih nalogov ter 40 pooblaščenih uradnih oseb za vodenje prekrškovnega postopka in izdajo odločbe o prekršku. To so zlasti komandirji policijskih postaj in njihovi pomočniki. To pomeni, da sta na eno policijsko postajo razporejena največ dva oziroma trije uslužbenci z zahtevanimi pogoji za izdajanje odločb o prekršku.

Pogoj za to, da Policijska uprava Kranj svojega uslužbenca napoti na izobraževanje oziroma usposabljanje za vodenje postopka in izdajo odločbe je, da ima le-ta visoko stopnjo izobrazbe (6/2) in da tudi zaseda delovno mesto, za katerega se zahteva enaka stopnja izobrazbe. Večina policijskih postaj ima sistemizirano eno delovno mesto komandirja z najmanj visoko stopnjo izobrazbe, eno delovno mesto pomočnika komandirja z enako stopnjo izobrazbe in še enega pomočnika komandirja z najmanj višjo stopnjo izobrazbe. Na vseh policijskih postajah na območju PU Kranj, razen na Postaji prometne policije, je

¹ Določbe ZPol, ki se nanašajo na policijska pooblastila.

sistemizirano še delovno mesto pomočnika komandirja za kriminal z najmanj višjo stopnjo izobrazbe (Pasar, razgovor, 11/2008).

Na podlagi tega sta na vsaki policijski postaji za vodenje in odločanje z odločbo prekrškovnega organa pooblaščenca le dva uslužbenca, a v večini primerov te naloge opravlja le pomočnik komandirja, poleg že obstoječih nalog, ki jih ima.

Pred uveljavitvijo ZP-1C je bilo število pooblaščenih uradnih oseb prekrškovnega organa za vodenje postopka o prekršku in izdajo prekrškovne odločbe še (komaj) zadostno, tako da so se na določenih policijskih postajah že začeli pojavljati sodni zaostanki, zlasti na področju prometnih prekrškov. Po uveljavitvi ZP-1C se je stanje bistveno izboljšalo, saj večino postopkov o prekršku začnejo in tudi zaključijo policisti že na kraju prekrška z izdajo in vročitvijo plačilnega naloga. Skoraj zagotovo pa se bo povečalo število zadev na drugih področjih prekrškov, ker so se določeni zakoni s področja prekrškov že uskladili s sistemskim ZP-1 (npr. Zakon o varstvu javnega reda in miru, ZJRM-1, Ur.l.RS, št. 70-2998/2006).

Nadzorstveni organ vsem pooblaščenim uradnim osebam za vodenje prekrškovnega postopka je Policijska uprava Kranj in s tem njen direktor, ki pa je za to funkcijo pooblastil policijskega inšpektorja v sektorju uniformirane policije PU Kranj, in sicer za vodenje in odločanje po nadzorstveni funkciji v postopkih odprave in razveljavitve in izreka ničnosti odločb, ki jih izdajajo prekrškovni organi z območja Policijske uprave Kranj². Naloga tega pooblaščenca je, da v primeru, ko se pojavi potreba po odpravi in razveljavitvi, ko prekrškovni organ ugotovi, da je bila odločba ali plačilni nalog izdana nepravilno, da vsebuje napake in to takšne, da se ne more in ne sme vpisati v računalniške evidence, zoper njo pa ni podana zahteva za sodno varstvo, ukrepa glede na pooblastilo.

2.2.2 Organizacija Postaje prometne policije Kranj

Na Postaji prometne policije Kranj je sistemiziranih 38 delovnih mest, in sicer eno delovno mesto komandirja z visoko stopnjo izobrazbe, eno delovno mesto pomočnika komandirja z enako stopnjo izobrazbe ter eno delovno mesto pomočnika z višjo stopnjo izobrazbe. Te tri pooblaščenke uradne osebe predstavljajo vodstvo Postaje prometne policije Kranj in prva dva tudi pooblaščenki uradni osebi za vodenje postopka o prekršku in izdajanje prekrškovne odločbe. Tako komandir kot tudi pomočnik komandirja z zahtevano stopnjo izobrazbe sta pred začetkom uporabe novega ZP-1 leta 2004 opravila strokovno usposabljanje in zahtevan preizkus znanja iz omenjenega področja prekrškov. Zaradi vodenja in drugih nalog komandir poredko vodi in odloča o prekrških, razen v primeru odsotnosti pomočnika komandirja

Poleg vodstva je na PPP Kranj sistemiziranih še pet delovnih mest vodij izmene z zahtevano srednjo oziroma peto ali šesto stopnjo izobrazbe, trinajst delovnih mest vodij patrolj s peto stopnjo izobrazbe in trinajst delovnih mest policista. Ta tako imenovani operativni del Postaje prometne policije predstavlja, po spremembi zakona o prekrških (ZP-1C), osrednji del prekrškovnega organa na policijski postaji. Večji del hitrih postopkov o prekršku začnejo,

²Na podlagi 8. člena ZPol, 38. člena Akta o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v policiji (št. 27-4-011/9-04, 28.05.2004) in 28. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur.l.RS, št. 80-3777/99) s spremembami in dopolnitvami (ZUP, Ur.l.RS, št. 80-3777/1999; ZUP-A, Ur.l.RS, št. 70-3310/2000; ZUP-B, Ur.l.RS, št. 52-2524/2004; ZUP-C, Ur.l.RS, št. 73-3234/2004; ZUP-D, Ur.l.RS, št. 119-5316/2005; ZUP-UPB2, Ur.l.RS, št. 24-970/2006 in ZUS-1, Ur.l.RS, št. 105-4487/2006).

vodijo in tudi zaključijo ravno policisti, vodje patrulj in vodje izmen. Prav vsi imajo opravljeno interno izobraževanje s področja prekrškovnega organa, in sicer po usmeritvah Generalne policijske uprave. To so opravili pred uveljavitvijo ZP-1 leta 2005 in pred večjo spremembo leta 2006 (ZP-1C). Izobraževanje in usposabljanje je potekalo v obliki osem-urnega predavanja in opravljanja internega praktičnega preizkusa znanja.

PPP je glede na sistemizacijo delovnih mest 79 odstotno zasedena, praznina je samo na osmih delovnih mestih policista (Pasar, razgovor, 11/2008). Področje nalog PPP zajema predvsem urejanje prometa, prometno varnost in preventivno delo s področja prometa. Urejanje prometa je pomembno iz dveh razlogov. Prvič zaradi velikega števila mrtvih in poškodovanih v prometnih nesrečah ter materialne škode, ki nastane pri tem. Drugič, ker največje število ljudi pride v stik s policijo ravno na področju prometa (Mikulan, 1998, str. 9). Prav tako pri nadzorovanju prometa obstaja najvišja stopnja diskrecije. Od policista, pooblaščenega uradne osebe za vodenje hitrega postopka in danes v veliko primerih tudi za odločanje, se zahteva, da se odloča na licu mesta, ali bo voznika oglobil ali ga samo opozoril in mu dal nasvet, naj ravna v prihodnje drugače.

3 RAZLOGI ZA NOV ZAKON O PREKRŠKIH IN PRIČAKOVANJA

V tem delu naloge so navedeni razlogi, ki so privedli do večjih sprememb na področju prekrškovnega prava v letu 2005 in tisto, kar se je od tega pričakovalo. V dobrem letu dni je bil ZP-1 trikrat dopolnjen, kar kaže, da nekatera pričakovanja niso obrodila sadov in posledično so tu razlogi za zadnjo večjo spremembo ZP-1. Zakon o prekrških, sprejet leta 1983, kljub številnim poizkusom delnega reševanja ni bil kos neučinkovitosti sistema na področju prava o prekrških in se želenemu cilju z novelami ni niti približal. Med prekrške so bila uvrščena po teži in nevarnosti zelo raznovrstna dejanja, od najenostavnejših, najpreprostejših kršitev predpisov, ki pomenijo golo nedisciplino, do takšnih, zaradi katerih nastane ali lahko nastane huda posledica in ki so jih in jih še v nekaterih državah obravnavajo kot kazniva dejanja (Tamše, 2003, 4. Slovenski dnevi varstvoslovja).

Bistveni razlog za novo ureditev je bilo neobvladljivo število zadev in posledično veliko število nerešenih zadev. Zaradi zakonskih ovir ni bilo možnosti za selektivnost pri predlaganju postopkov o prekrških, tako da so se sodniki za prekrške dušili v velikem številu zadev. Pričakovanje zastaranja pregona in izvršitve sankcij je spodbujala storilce prekrškov k izmikavanju in s tem zavlačevanju postopka, k ugovarjanju in pritoževanju ter k plačilni nedisciplini. Pojavljale so se pomanjkljivosti in nesmiselnosti, na katere so opozarjali sodniki (nesmiselna kratkotrajna zaporna kazen, ki ni dosegala namena kaznovanja). Sodnikom je bilo potrebno dati večjo možnost sojenja od dotedanje, ko je bil za nekatere prekrške predpisan obvezen izrek prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja že ob enkratni storitvi prekrška.

Med razloge spada tudi neučinkovitost v zvezi z izterjavo denarnih kazni. Statistični podatki so namreč pokazali, da je bila prisotna velika stopnja neplačanih denarnih kazni. To je vodilo k iskanju novih rešitev. Neplačevanje denarnih kazni ni le posledica plačilne sposobnosti storilcev prekrškov, ampak predvsem plačilne nediscipline. V ta namen je bil vpet v nov zakon uklonilni zapor, katerega namen je prisiliti storilca prekrška, ki globo po svojih premoženjskih razmerah zmore plačati, k njenemu plačilu (Balažic, 2002, str. 1463). Prednost uklonilnega zapora pred kratkotrajnim zaporom je, da obveznost plačila globe z izvršitvijo uklonilnega zapora ne preneha, kar je glede na odzive s strani storilcev prekrškov pomenilo pozitivno spremembo zakona. Storilci se odločajo za plačilo globe prav iz bojazni, da jih zna doleteti uklonilni zapor, s katerim pa ne bodo prav nič na boljšem ali manj dolžni, zato ker se niso ravnali v skladu z zakoni.

Po letu in pol prakse, ko je ZP-1 začel, so se začeli kazati določeni rezultati. Policija je dobila z uvedbo prekrškovnega organa nova pooblastila, ki ji omogočajo ugotavljanje in neposredno ukrepanje za veliko prekrškov. Ker ni bilo s strani policije zagotovljenega dodatnega kadra, so se začeli zlasti v nekaterih organizacijskih enotah pojavljati sodni zaostanki prekrškovnega organa. Torej se je število nerešenih zadev preselilo iz ene veje oblasti v drugo, vendar so nerešene zadeve zaradi kratke veljave te oblike zakona še v razumnih okvirih.

V samem začetku uvedbe zakona je plačilna disciplina sicer kazalo na večjo plačljivost, kar pa lahko pripišemo predvsem strožjim pravilom igre, novostim in nepoznavanju zakona.

Skupni imenovalec vseh sprememb in dopolnitev so predvsem večja učinkovitost postopkov, hitrejše obravnavanje zadev, boljša izterjava, preglednejša organiziranost, prihranki pri sredstvih in kadrih. Torej namen ni bil le ureditev tega področja, da bo skladno z direktivami Evropske zakonodaje, temveč predvsem zmanjšanje obremenjenosti sodnikov z velikim številom zadev, zaradi česar je prihajalo do velikih časovnih zamikov med storitvijo prekrška in izdajo odločbe ter do velikega števila zastaranih zadev (Gril, 2004, str. 27). Z zadnjo spremembo je sicer prišlo do večje obremenitve prekrškovnih organov in razbremenitve sodišč, vendar na srečo z bolj enostavnimi in hitrimi postopki.

Moč prekrškovnega organa se lahko pokaže ob ažurnem in strokovnem vodenju postopkov, ugotavljanju dejanskega stanja in temu primernem izrekanju odločb, plačilni nalogov in pripadajočih glob. Z neažurnim in nestrokovnim obravnavanjem zadev na področju prekrškov pa je ogrožena tudi moč posameznega zakona. Rezultat je popolnoma drugačen, če kršitelj dobi odločbo v desetih dneh ali treh mesecih. Višina kazni niti ni tako pomembna v kaznovalni politiki. Veliko bolj je pomembna hitrost izrekanja in efektivnost izvajanja izrečenih kazni. Brez pomena bi bile zagrožene globe in hude stranske sankcije, če ne bi prišlo do hitrega in doslednega izvajanja zakona.

Menim, da vse, kar se je od zadnje spremembe ZP-1D do danes pokazalo, glede na kratek čas, kaže dokaj pozitivne rezultate, vsaj v hitrosti postopka. Veliko bo še potrebno postoriti na dosledni izterjavi glob in predvsem posvetiti večjo pozornost strokovnemu izpopolnjevanju, zlasti policistov. Sprememba ZP-1 namreč prav njim nalaga večja pooblastila v hitrem postopku. Strokovno izpopolnjevanje bo pripomoglo k večji učinkovitosti policistov v hitrem postopku za prekrške.

4 POSTOPEK O PREKRŠKU DANES

4.1 SPLOŠNO: POSTOPEK O PREKRŠKU DANES

ZP-1 prepušča po vsebini in številu največ postopkov v obravnavanje prekrškovnim organom v hitrem postopku, ki ga vodi prekrškovni organ.

O prekrških odločajo:

- prekrškovni, upravni in drugi organi ter
- sodišča.

Prekrškovni organi so upravni in drugi državni organi in nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški in organi samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so s posebnimi predpisi pooblašteni za odločanje o prekrških (ZP-1, 45. člen, 2. odstavek). To so policija, carina, inšpektorji, davčni organi in drugi, ki vodijo hitri postopek, ki naj bi bil pravilo, medtem ko imamo še redni postopek pred sodiščem le kot izjemo (na prvi stopnji). Sodišča so sodišča za prekrške prve in druge stopnje (ZP-1, 45. člen, 3. odstavek).

Hitri postopek v določenih primerih ni mogoč. Zakon našteva³, kdaj se drugače o prekrških odloča v hitrem postopku, razen če ta zakon ne določi drugače. To pomeni veliko bolj jasno ureditev za odločanje o prekrških v hitrem oziroma rednem sodnem postopku.

Ena izmed novosti sedanjega ZP-1 (ZP-1D) je, da se v rednem sodnem postopku ne odloča o prekršku, kadar je z dejanjem nastala telesna poškodba le pri storilcu prekrška in ne tudi pri drugih osebah. Taka ureditev je potrebna, da se prepreči strožje sankcioniranje prekrškov v primeru samopoškodbe storilca prekrška, saj bi bilo storilcu sicer mogoče izreči višjo globo od najnižje predpisane, kadar je ta določena v razponu, kar ni ravno pravično, saj so škodljive posledice nastale le pri storilcu. Če pa je z dejanji nastala telesna poškodba tudi pri drugi osebi, pa je za odločanje pristojno sodišče, ki odloča v rednem sodnem postopku. Na smiselnost tega opozarja tudi odločba Ustavnega sodišča RS (P23/05 z dne 24.11.2005), iz katere izhaja, da je v primeru dogodka, ki bi lahko pomenil prometno nesrečo za pravno kvalifikacijo, ki hkrati pomeni tudi določitev stvarne pristojnosti pomembna okoliščina, pri katerem udeležencu v prometu je nastala telesna poškodba (Ministrstvo za pravosodje, 2006, str. 19). V hitrem postopku se sme izreči stranske sankcije le tedaj, kadar

³ Hitri postopek ni dovoljen:

- če je z dejanjem nastala telesna poškodba drugi osebi;
- če predlagatelj rednega sodnega postopka glede na naravo kršitve oceni, da so podani pogoji za izrek stranske sankcije po tem zakonu;
- če je predpisana stranska sankcija prepovedi vožnje motornega vozila;
- če je potrebno odločiti o premoženjsko pravnem zahtevku;
- proti mladoletnim storilcem prekrškov;
- za prekrške s področja obrambnih dolžnosti;
- za prekrške zoper varnost javnega prometa, za katere je predpisana stranska sankcija kazenskih točk v številu, zaradi katerega se po tem zakonu izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja (ZP-1, 52. člen, 2. odstavek).

so predpisane kot obvezne. Sem je mogoče šteti stransko sankcijo kazenskih točk v cestnem prometu, odvzem predmetov, če je s posebnim zakonom predpisan obvezen odvzem predmetov, in stransko sankcijo prepovedi vožnje motornega vozila.

Tako ugotovimo, da se vedno začne postopek pred prekrškovnim organom, ki izve za prekršek ali ga zazna, ta pa ima takrat več možnosti ravnanja:

- 1) Izvesti mora hitri postopek, če ugotovi, da so podani zakonski pogoji za izvedbo postopka o prekršku. V tem primeru hitro, brez odlašanja in enostavno ugotovi dejansko stanje. Pri tem nima dolžnosti ustno zaslišati osebe, za katero vodi postopek. Hitri postopek se konča z izdajo plačilnega naloga ali pisne odločbe, ki ne vsebuje dokazne ocene.
- 2) Storilca lahko ustno opozori, pod pogojem, da gre za prekršek neznatnega pomena in poleg tega oceni, da je to opozorilo doseglo svoj namen. Stari zakon je poznal samo pisno opozorilo in takrat se je vodila posebna evidenca opozoril, v kateri nobena oseba ni smela biti opozorjena več kot dvakrat.
- 3) Lahko se odloči, da odločbe ali plačilnega naloga ne bo izdal, če ugotovi, da prekršek ni bil storjen, ker iz zbranih dejstev in dokazov izhaja, da dejanje ni prekršek ali če ugotovi, da je pregon zastaral ali da pregon ni mogoč. V tem primeru je poudarjeno, da se prekrškovni organ lahko odloči, da ne bo naredil nič, tudi če je bil prekršek storjen. To možnost ima, če presodi, da gre za neznatni pomen prekrška, posebne okoliščine, nizko stopnjo odgovornosti ali da storilčeve osebne okoliščine kažejo, da postopek ne bi bil smotrni, torej da je to potrebno zaradi osebnosti storilca.
- 4) Če prekrškovni organ ugotovi, da zadeve ne more obravnavati v hitrem postopku, vložil obdolžilni predlog na pristojno sodišče. Postopek o prekršku se začne na obdolžilni predlog prekrškovnega organa.

Obdolžilni predlog mora biti v pisni obliki in vložen v toliko izvodih, kolikor je potrebno za sodišče in osebe, proti katerim je sprožen postopek o prekršku, saj morajo te osebe dobiti obdolžilni predlog skupaj z vabilom na zaslihanje. Obdolžilni predlog mora vsebovati določene podatke.

Če sodišče oceni, da obdolžilni predlog ni popoln ali je nerazumljiv, ga pošlje predlagatelju v dopolnilo, ki ga mora dopolniti ali popraviti v petnajstih dneh. Če tega ne stori, sodišče s sklepom ta predlog zavrže. Ob oceni, da so podani pogoji za začetek postopka, izvede postopek po uradni dolžnosti. Postopek pred sodiščem se začne z vložitvijo obdolžilnega predloga. Če pa sodišče ugotovi, da niso podani pogoji za uvedbo postopka, s sodbo zavrne predlog, oškodovanca pa napoti, da lahko svoj premoženjsko pravni zahtevek uveljavlja pred pristojnim sodiščem⁴. Ko sodišče dobi obdolžilni predlog, mora v dokaznem postopku po resnici in popolnoma ugotoviti vsa dejstva, ki so pomembna za izdajo zakonite sodbe in preiskati vsa dejstva, ki obdolženca obremenjujejo in tudi vsa dejstva, ki so mu v korist. Pred izdajo sodbe mora biti obdolženec zaslišan o tistem, česar je obdolžen, razen v primerih, ko sodišče odloči s sodbo, izdano v skrajšanem postopku, torej že na podlagi obdolžilnega

⁴ Pogojev za začetek postopka ni:

- če dejanje ni prekršek;
- če je podana okoliščina, ki izključuje odgovornost za prekršek;
- če zaradi zastaranja postopek za prekršek ni več mogoč;
- če je obdolžilni predlog vložil nepristojni organ oziroma oseba;
- če gre za prekršek neznatnega pomena, posebne okoliščine, nizka stopnja odgovornosti ali storilčeve osebne okoliščine pa kažejo, da postopek ne bi bil smotrni;
- če je podan kakšen drug razlog, zaradi katerega po zakonu ni mogoče začeti postopka o prekršku (ZP-1, 106. člen, 4. odstavek).

predloga, brez izpeljave dokaznega postopka. Sodišče pa lahko odloči tudi brez zaslišanja obdolženca, če pravilno povabljeni obdolženec ne pride na zaslišanje in svojega izostanka ne opraviči in seveda pod pogojem, če zaslišanje ni potrebno za pravilno odločitev. Sodišče mora postopek izpeljati brez nepotrebne zavlačevanja, hitro in onemogočiti zlorabo pravic udeležencev v postopku. Zoper sklep ali sodbo je dovoljena pritožba na višje sodišče, če zakon ne določa drugače. Zoper sodbo in sklep višjega sodišča pa ni več pritožbe, temveč lahko državni tožilec na Vrhovno sodišče RS vloži zahtevo za varstvo zakonitosti.

Vse kar se nanaša na hitri postopek, predvsem o začetku postopka, postopku samem, sankcijah in ostalem, sem predstavil v drugem delu diplomske naloge, predvsem na konkretnem področju dela prekrškovnega organa – prometne policije.

4.2 KOMPLEKSNOŠT HITREGA POSTOPKA

Kljub temu da gre za hitri postopek, je ta sestavljen iz več opravil, ki morajo biti opravljena kvalitetno, da lahko pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa na koncu postopka izda zakonito odločbo. Ob sprejemu pisnega predloga je prekrškovni organ najprej dolžan preveriti, ali gre pri očitnem dejanju sploh za prekršek in ali je bil kršen materialni predpis (upoštevanje načela zakonitosti).

Nato je dolžan preveriti dokaze (prosta presoja dokazov, katere navajata predlagatelj in kršitelj). V primeru tehničnih dokazov si mora te dokaze stranka ogledati. Pri nadzoru prometa policisti uporabljajo razna tehnična sredstva, ki zagotavljajo slikovne dokaze. S temi dokazi policist seznanj kršitelja že na kraju prekrška in šele nato ta prekršek sankcionira s plačilnim nalogom. V kolikor gre za predlog prekrškovnemu organu, pa si mora ta pooblaščen uradna oseba ogledati videoposnetek kršitve (sistem Provida 2000) ali fotografije (Multanova 6F) in na podlagi teh oceniti stopnjo kršitve in moč samega dokaza. Preveriti mora tudi izjavo kršitelja (načelo zaslišanja stranke), ki jo je podal ob predočitvi prekrška na kraju prekrška. Kršitelji v izjavah navajajo razne vzroke, zakaj je do prekrška prišlo. Nekateri od njih so dejansko vplivali na potek prekrška in so lahko opravičljiv razlog, zakaj je prišlo do kršitve. V takih primerih je prijavitelj dolžan poskrbeti za dodatne dokaze v postopku, kar lahko podaljša sam postopek za nekaj časa.

Prekrškovni organ je dolžan ugotoviti dejansko stanje natančno in popolno, tako da je nemogoče časovno standardizirati posamezen postopek.

Pri podaji izjav na kraju prekrška ali v zakonsko določenem roku petih dni kršitelj lahko zaprosi za plačilo globe na več obrokov⁵. Na kraju prekrška kršitelj nima pri sebi dokazil, ki bi dokazovali upravičenost razlogov za plačilo globe v obrokih in jih tudi kasneje ne potrebuje (načelo ekonomičnosti postopka).

Ko je kršitelju izdana odločba, se nekateri odločijo za zahtevo za sodno varstvo. Vendar pa vsebina zahteve za sodno varstvo večinoma bolj sledi znakom prošnje za oprostitev ali znižanje kazni oziroma globe. V takem ali v podobnih primerih, ko prekrškovni organ ugotovi, da gre za osebo z dobrim finančnim statusom, je dolžan tako stranko poučiti o pravnih

⁵ Če izrečena globa presega trikratni znesek najnižje globe iz prejšnjega člena (17.člena), lahko storilec najpozneje do poteka roka za plačilo globe predlaga, da se globa plača v obrokih. V tem primeru se s sklepom določita način odplačevanja in rok plačila. Ta rok ne sme biti daljši kot eno leto. Zoper sklep o obročnem odplačevanju ni pritožbe (ZP-1, 18.člen, 2. odstavek).

posledicah zahteve za sodno varstvo ali drugih dejanj. V teh primerih gre večinoma za neposredni telefonski klic, kršitelj pa lahko zahtevo za sodno varstvo umakne.⁶ Kompleksnost samega postopka je očitna, dolžina postopka pa je odvisna od vsakega posameznega primera. Najhitrejši in najbolj enostaven, seveda ob strokovnem in profesionalnem delu policista, je postopek z izdajo plačilnega naloga. Trajanje postopka o prekršku je odvisno tudi od pravnega znanja, izkušenosti, poznavanja situacij na terenu in nenazadnje tudi samoiniciativnosti in iznajdljivosti osebe, ki vodi postopek.

4.3 ŠTEVILČNA PRIMERJAVA HITRIH IN REDNIH POSTOPKOV O PREKRŠKU NA POSTAJI PROMETNE POLICIJE KRANJ

V zaključku prvega dela diplomske naloge je prikazano konkretno število zadev v določenem časovnem obdobju na določeni organizacijski enoti, in sicer na Postaji prometne policije Kranj.

Prikazana je primerjava števila izvedenih opozoril, izdanih odločb, plačilnih nalogov in podanih obdolžilnih predlogov sodišču v enakih štiri mesečnih obdobjih za različna leta. Primerjano je obdobje pred uvedbo novega zakona o prekrških, to je leto 2004, obdobje po uvedbi novega zakona leta 2005 in obdobje po zadnji temeljiti spremembi istega predpisa. S temi podatki sem poskušal odgovoriti na vprašanja:

- ali se je število zadev s strani policijske postaje sodišču povečalo ali zmanjšalo;
- ali je to posledično zmanjšalo sodne zaostanke sodišč, omenjene v prvem delu diplomske naloge;
- ali je po novem prekrškovni organ postaja prometne policije bolj obremenjena z delom;
- ali ima morebitna večja obremenjenost v delu in odgovornosti pooblaščenih uradnih oseb in ostalih uslužbencev prekrškovnega organa kakšne posledice.

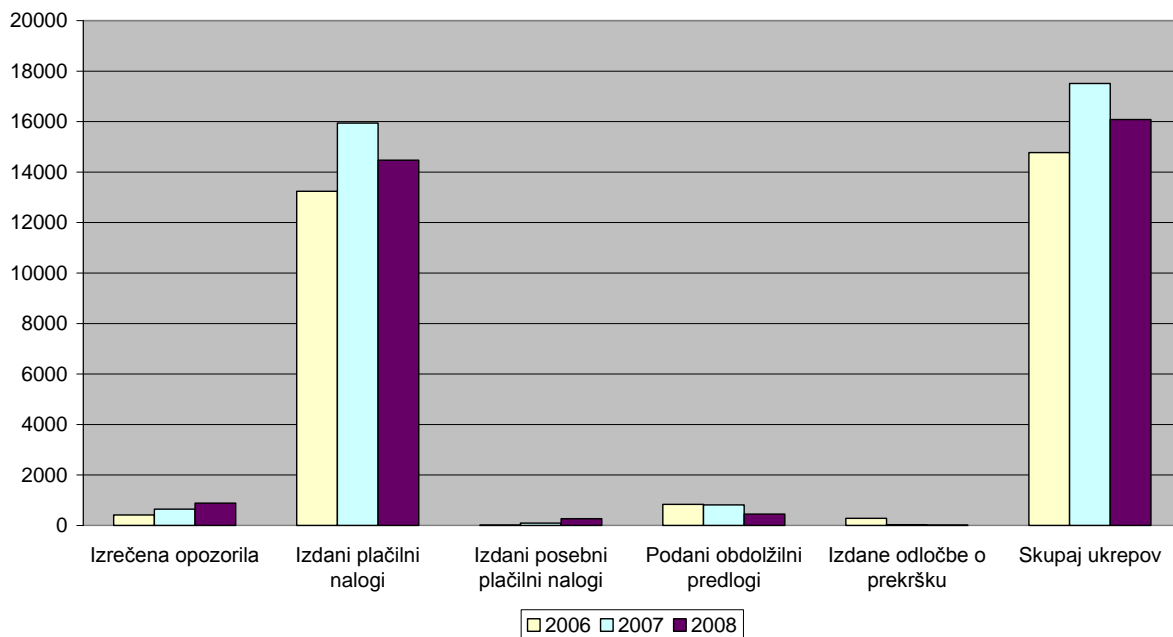
Tabela 1: Postopki o prekršku na PPP Kranj v obdobju od 01. 01. do 31. 12. v letih 2006-2007-2008

Ukrepi	2006	2007	2008
Izrečena opozorila	413	641	884
Izdani plačilni nalogi	13.235	15.941	14.465
Izdani posebni plačilni nalogi	6	88	269
Podani obdolžilni predlogi	835	814	451
Izdane odločbe o prekršku	279	21	8
Skupaj ukrepov	14.768	17.505	16.077

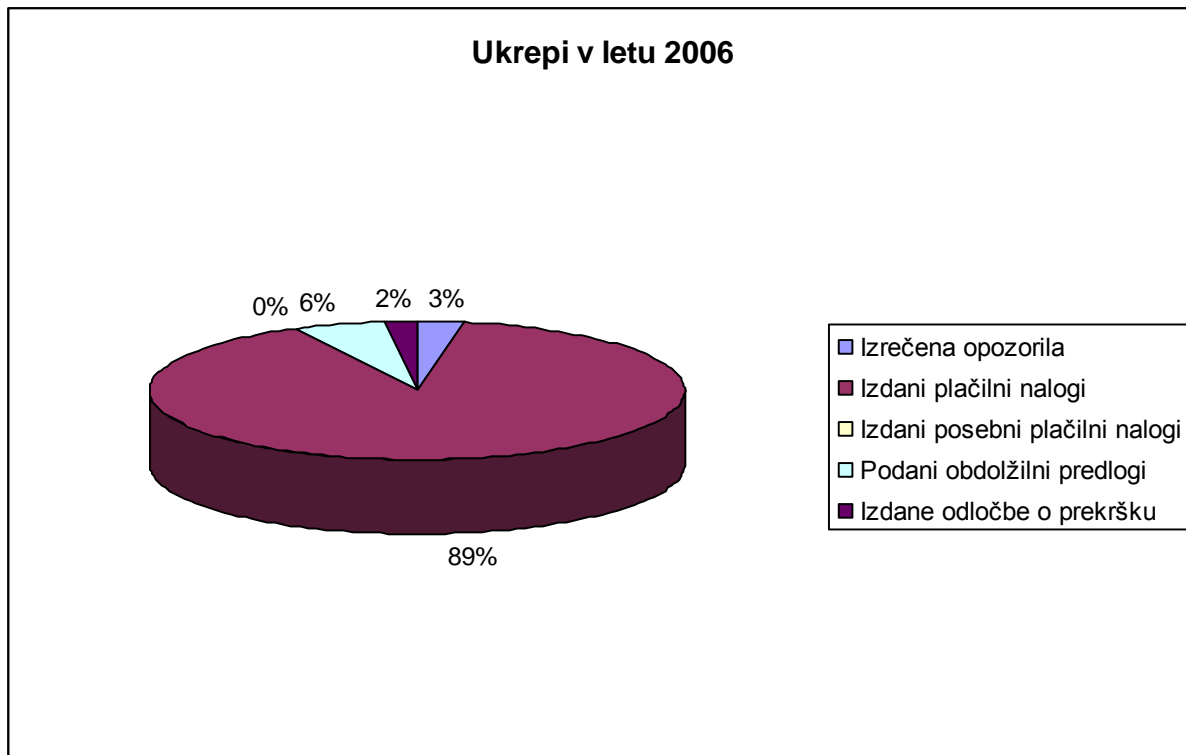
Vir: Baza statističnih kazalcev PU Kranj št. 10 (tabela 11, december 2008)

⁶ Na podlagi določb ZP-1 (ZP-1, 61.člen) lahko vlagatelj zahtevo za sodno varstvo umakne do izdaje sodbe o prekršku. Umika zahteve ni mogoče preklicati.

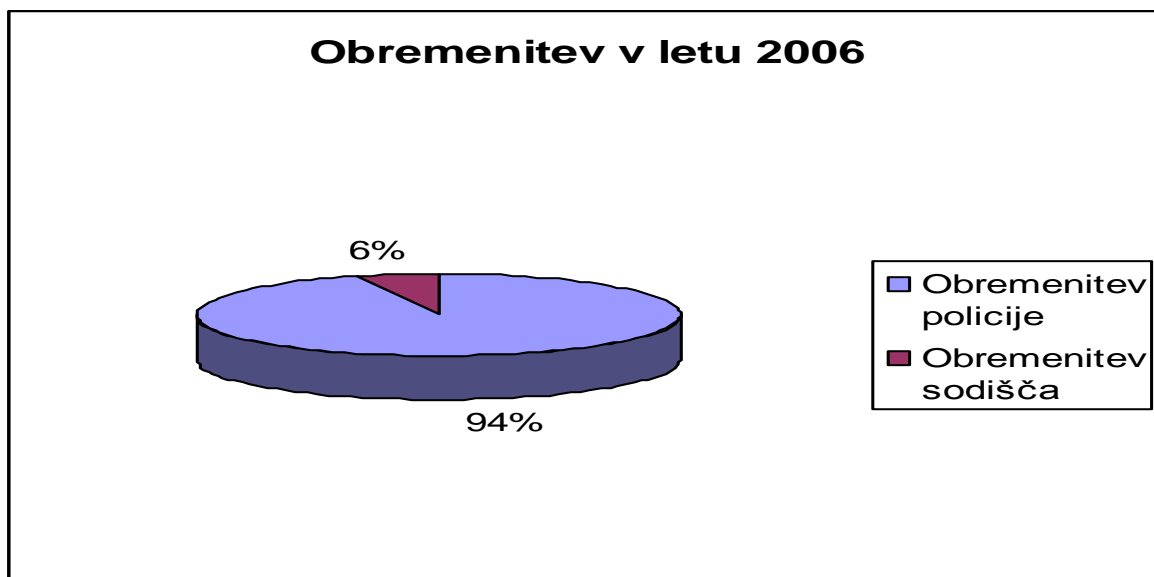
Grafikon 1: Primerjava postopkov o prekršku na PPP Kranj v enakem obdobju od 01. 01. 2006 do 31.12. 2008

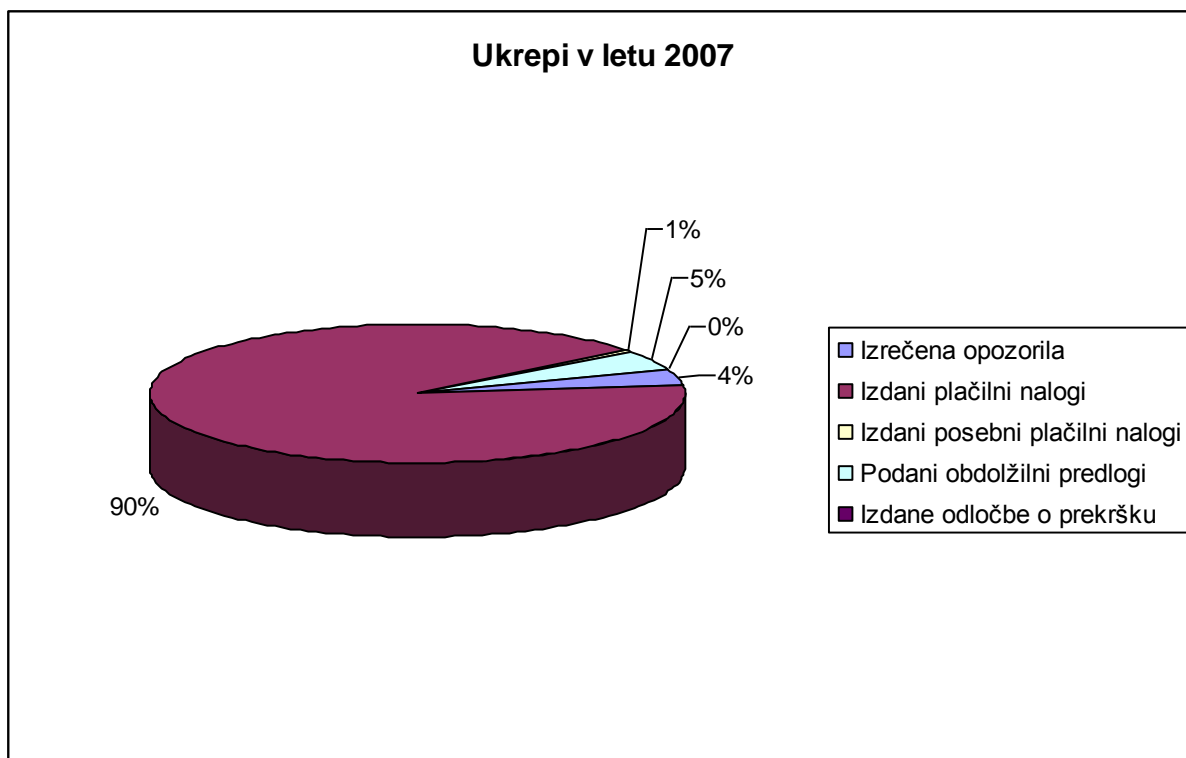
Grafikon 2: Primerjava postopkov o prekršku na PPP Kranj v obdobju od 01. 01. do 31. 12. 2006, v odstotkih

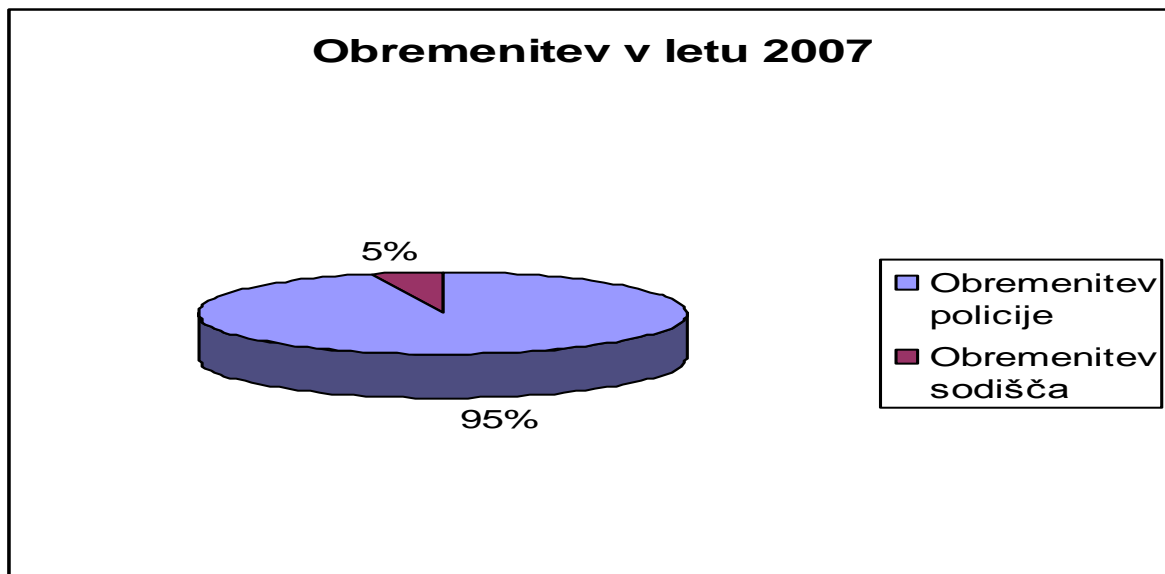
Grafikon 3: Primerjava števila zadev na področju prekrškov v odstotkih, ki jih je prejelo v obravnavo sodišče in jih je obravnavala PPP Kranj, za obdobje 01. 01. 2006 do 31. 12. 2006

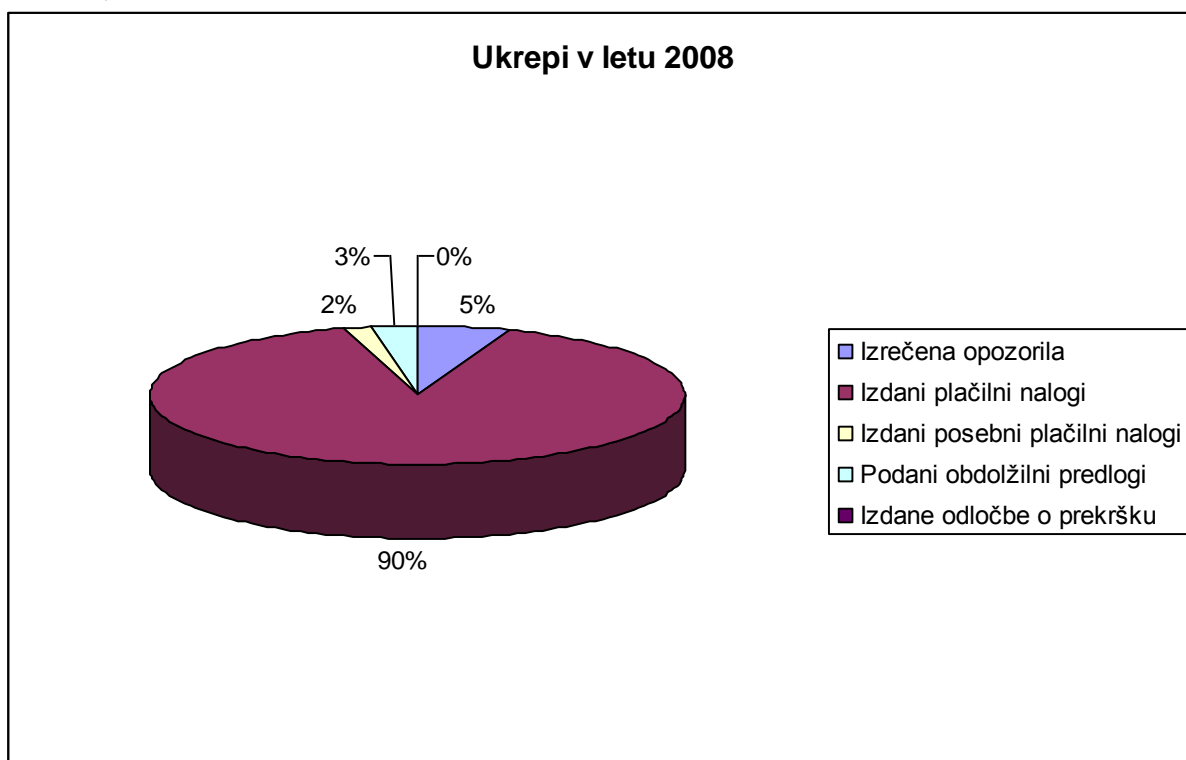
Grafikon 4: Primerjava postopkov o prekrških na PPP Kranj v obdobju od 01.01.2007 do 31.12.2007, v odstotkih

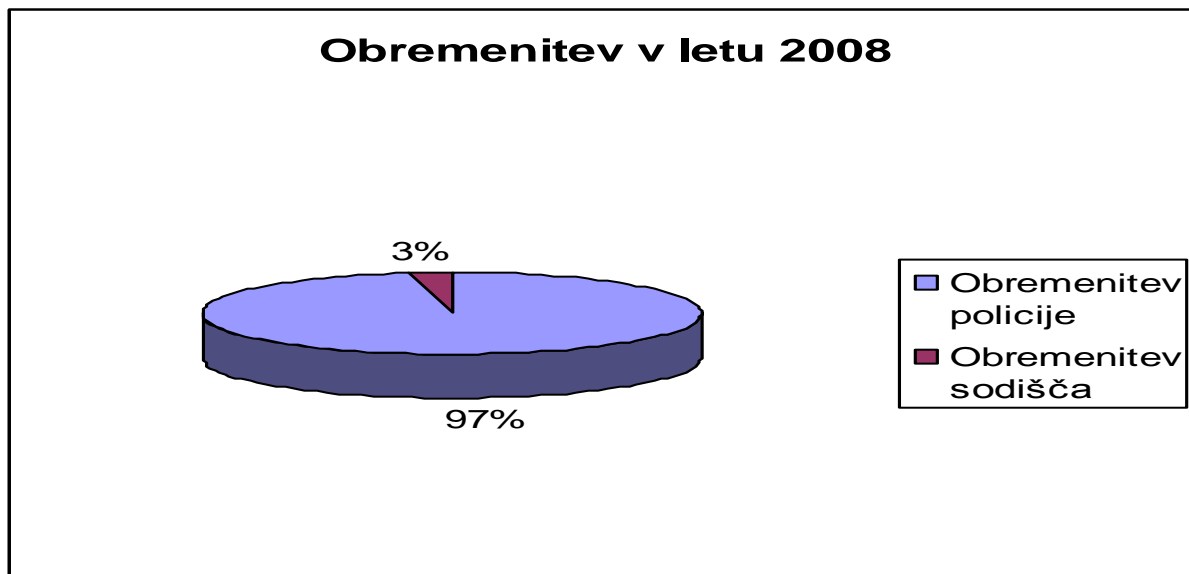
Grafikon 5: Primerjava števila zadev na področju prekrškov v odstotkih, ki jih je prejelo v obravnavo sodišče in jih je obravnavala PPP Kranj, za obdobje 01. 01. 2007 do 31. 12. 2007

Grafikon 6: Primerjava postopkov o prekrških na PPP Kranj v obdobju od 01. 01. 2008 do 31. 12. 2008, v odstotkih

Grafikon 7: Primerjava števila zadev na področju prekrškov v odstotkih, ki jih je prijelo v obravnavo sodišče in jih je obravnavala PPP Kranj, za obdobje 01. 01. 2008 do 31. 12. 2008

Vir: Tabela 1, Postopki o prekršku na PPP Kranj v obdobju od 01. 01. do 31. 12. v letih 2006-2007-2008

Število zadev, ki jih je sodišče v teh treh primerjalnih obdobjih prejelo od organizacijske enote Postaje prometne policije Kranj, se je zmanjšalo za 3 %, kar ne pomeni drastičnega upada zadev na sodišču. Iz primerjanih podatkov razberemo predvsem, da večino postopkov o prekršku, tako vodenje in odločanje o njih, opravi Postaja prometne policije Kranj kot prekrškovni organ v hitrem postopku. V primerjavo niso zajete podane zahteve za sodno varstvo zoper plačilne naloge oziroma odločbe, vendar te predstavljajo le odstotek ali dva vseh zadev, katere dodatno prejme v obravnavo sodišče in jih tako obravnava prekrškovni organ kot tudi sodišče. V letu 2006 se kaže sprememba v strukturi zadev, katere je obravnaval prekrškovni organ. Za odločbe, katere je izdajala pooblaščen uradna oseba Postaje prometne policije Kranj, se je zahtevalo kar nekaj dodatnega znanja in seveda časa. Torej je bila v tem obdobju obremenjenost teh oseb bistveno večja, kar je občutila tudi administracija.

Od 1. 6. 2006 se prekrškovni organ poslužuje najhitrejših oblik hitrega postopka, to je izdaje plačilnega naloga, in večino zadev sedaj od začetka do konca postopka o prekršku izvede policist, seveda v skladu z zakoni. Število izdanih plačilnih nalogov se je močno povečalo in postopek je postal v pravem pomenu besede hiter. Pooblaščen uradna oseba za vodenje in izdajo odločbe se je lahko posvetila zaostalim nerešenim zadevam in nadzoru policistov ter reševanju zahtev za sodno varstvo. Tako so bili razbremenjeni tudi ostali uslužbenci.

Prav tako pa je bil dne 10. 11. 2006 z ZP-1D, uveden posebni plačilni nalog, kateri je prav tako razbremenil sodišča, saj se je pred uvedbo omenjenega plačilnega naloga moralo za vsako prometno nesrečo podati predlog za uvedbo postopka o prekršku na pristojnem sodišču. Po uvedbi posebnega plačilnega naloga, kateri vsebuje vse podatke kot plačilni nalog in tudi izjave udeležencev v prometni nesreči, pa ni bilo več potrebno pisati predloga za uvedbo postopka, temveč je policist na kraju nesreče postopek pričel, ter ga tudi s posebnim plačilnim nalogom zaključil, kar je tudi razbremenilo sodišča. Posebni plačilni nalog se ne izpolnjuje, če je v nesreči nastala materialna škoda na drugem objektu, ali je v nesreči nekdo od udeležencev telesno poškodovan.

Na koncu omenimo tudi izrečena opozorila, katerih število se je povečalo, in sicer za precejšen odstotek. V letu 2006 je število izrečenih opozoril predstavljalo 3 % vseh ukrepov

na PPP Kranj. V enem letu je število izrečenih opozoril naraslo za 64%, kar predstavlja 3,66 % vseh izrečenih ukrepov. Konec leta 2008 je bilo izdanih 72 % več opozoril kot leto poprej, kar predstavlja 5,5 % vseh izrečenih ukrepov na PPP Kranj.

Veliko je k porastu pripomogla tudi sprememba, ki poenostavlja ta postopek z veliko manj administrativnega dela. Opozorilo ni več pisno ampak ustno, v postopku pa odpade tudi preverjanje že morebitnih predhodnih opozoril, izrečenih obravnavanemu storilcu prekrška. Kljub mnenju nekaterih o ustavni spornosti opozorila, ker ne dopušča ugovora kršitelju, je zagotovo opozorilo institut, s katerim se olajša in razbremenjuje sodišča in druge upravne organe (Tratar v: Kovač, 2004, str. 214). Potrebno je tudi poudariti, da se zoper opozorilo ne more vložiti zahteve za sodno varstvo.

5 HITRI PREKRŠKOVNI POSTOPEK NA PODROČJU CESTNEGA PROMETA

5.1 ZAČETEK POSTOPKA O PREKRŠKU

Postopek o prekršku se začne po uradni dolžnosti takrat, ko v okviru svoje pristojnosti prekrškovni organ v ta namen opravi kakršnokoli dejanje, to pomeni, da se postopek začne že s tem, ko policist ugotovi katerega od elementov prekrška (določenost v materialnem predpisu, odgovornost in posledica).

Druga možnost je, da se le ta prične na predlog oškodovanca, državnega tožilca ali državnega organa, nosilca javnih pooblastil ali samoupravne lokalne skupnosti (ZP-1, 50. člen, 1. odstavek). Predlog mora biti podan v pisni obliki in vsebovati predpisane podatke.

V največ primerih začne postopek o prekršku prav policist, ki prekršek tudi ugotovi oziroma zazna. Če je le mogoče, ga mora dokumentirati in zbrati primerne dokaze.

Policist prometnik, kot pooblaščen uradna oseba za vodenje hitrega prekrškovnega postopka in izdajanje plačilnih nalogov, opravlja svoje delo neposredno na terenu. Pri svojem delu uporablja različna tehnična sredstva, s pomočjo katerih lahko ugotavlja, zaznava in dokazuje določene prekrške predvsem s specifičnega področja nadzora cestnega prometa. V veliko primerih ta tehnična sredstva ne pridejo v poštev, ker je narava prekrška taka, da tega ne omogoča. Policist lahko prekršek zazna med nadzorom prometa, nenadoma in pri tem nima dovolj časa oziroma razpoložljivih tehničnih sredstev, da bi ta prekršek tudi dokumentiral na takšen ali drugačen način.

V primeru, ko policist ugotovi, da je voznja določenega voznika nezanesljiva, da vijuga po cesti in ogroža varnost drugih udeležencev v prometu, mora nemudoma poskrbeti, da se ta voznik na prvem primernem mestu izloči iz prometa. Šele nato lahko v začetku postopka ugotavlja, ali ima ta v organizmu več alkohola, kot je dovoljeno, in to s pomočjo prej omenjenih tehničnih sredstev. To je v tem primeru indikator alkohola v izdihanem zraku⁷. O

⁷ Policisti PPP Kranj uporabljajo v ta namen alko tester na pretok izdihanega zraka znamke Envitec – AlcoQuant 3020, ki je sodobna naprava za testiranje prisotnosti alkohola v izdihanem zraku preizkušene osebe. Senzor naprave je izdelan tako, da reagira samo na alkoholne hlape. Naprava

rezultatu preizkusa mora policist izpolniti zapisnik o preizkusu, ki ga podpiše tudi preizkušeni udeleženec cestnega prometa. Če voznik odkloni podpis, vpiše policist vzrok odklonitve v zapisnik in mu odredi preizkus z merilnikom alkohola v izdihanem zraku (etilometrom – Intoxilyzer 8000 na PPP Kranj) ali strokovni pregled. Policist prometnik mora ravnati v vseh primerih v skladu z ZVCP-1⁸. V tem primeru je torej zelo pomembna osebna zaznava policista in seveda tudi kasneje pridobljeni rezultati tehničnih sredstev. Lahko je vrstni red začetka postopka drugačen oziroma obraten. Tako se začne z ugotovitvijo – zaznavo prekrška najprej s pomočjo tehničnih sredstev, kot je pri delu policista prometnika velikokrat:

- videokamera ali fotoaparāt, predvsem v primerih prometnih nesreč, ko je potrebno sledi in druga dejstva dokumentirati in izdelati skico kraja prometne nesreče ter fotoalbum. Ta tehnika pride v poštev tudi pri načrtnih kontrolah prometa v križiščih, s poudarkom na spoštovanju ravnanja udeležencev v prometu, po barvah luči na svetlobnih prometnih znakih – semaforjih. Praksa na PPP Kranj je, da se potencialnemu kršitelju, v primeru uporabe snemalne tehnike, ta posnetek tudi prikaže ob predočitvi prekrška;
- videonadzorni sistem Provida 2000⁹, ki se uporablja za ugotavljanje hitrosti na avtocestah in hitrih cestah, torej za dokazovanje prekoračitve hitrosti, prehitvevanja po desni in po odstavnem pasu, uporabe mobilnega telefona med vožnjo, neupoštevanje varnostne razdalje in druge kršitve (npr. razsipanje tovora iz vozila, predolg tovor...). Ta sistem je dober dokaz, kako lahko policist učinkovito, strokovno in zakonito opravi svoje delo, saj je z njim praktično omogočeno dokumentiranje vseh situacij, ki jih zazna človeško oko. Pri ljudeh je bistveno to, da v kolikor občan ali voznik že stori prekršek, mu je le ta predočen in tako dejansko vidi, kaj je storil, saj je subjektivna ocena voznikov o njihovi vožnji včasih pretirano dobra. Policisti imajo tako olajšano delo glede dokazovanja prekrška voznikom in kasneje, če hitri postopek ni dovoljen, sodišču. Ugotavljam, da je zelo malo podanih zahtev za sodno varstvo zoper te prekrške, če pa že so, so to bolj prošnje za umik zadeve ali zmanjšanje kazni, ljudje se bolj kot denarne kazni bojijo izrečenih kazenskih točk;
- stacionarni merilnik hitrosti Multanova 6F, ki se uporablja za merjenje prekoračitev hitrosti. Policist ima kot dokazni material na voljo printerski izpis hitrosti in fotografijo prekrška. Kot »slabo« stran tega načina lahko štejemo, da si potencialni kršitelj posnetka ali fotografije ne more ogledati na kraju prekrška, je pa zelo koristen v nadaljevanju postopka, če do njega pride. Tega se vsekakor zavedajo tudi kršitelji tovrstnih prometnih predpisov;
- laserski merilnik hitrosti znamke Riegel in Traffipatrol, ki je namenjen za merjenje prekoračitev hitrosti, pri čemer se kot dokaz prekrška uporablja osebna zaznava policista s pomočjo videnega na prikazovalniku laserskega merilnika. V praksi na PPP Kranj se policisti poslužujejo tudi možnosti, da si kršitelj ogleda meritev na prikazovalniku laserskega merilnika pri policistu, ki je meritev opravil, če je to le mogoče.

V nekaterih primerih policisti ugotavljajo in dokazujejo prekrške tudi s pomočjo pregleda tahografskih vložkov v tovornih vozilih, tehtanju vozila s tovorom ipd..

nadzira točno količino pretoka izdihanega zraka. Tako nam je zagotovljena pravilna meritev izdihanega zraka in pravilna ugotovitev količine alkohola v krvi. Dobra lastnost je tudi hitra pripravljenost naprave za delovanje. Morebiten vpliv ostalih substanc v izdihanem zraku, ki so nam poznane kot moteče (npr. aceton, ogljikov dioksid, ogljikov monoksid – kadičci) so z merilno metodo izločeni in imajo na meritev zanemarljiv vpliv (Navodila za uporabo – AlcoQuant 3020, 09/99/0).

⁸ O obravnavanem področju glede preverjanja psihofizičnega stanja govori 132. člen ZVCP-1.

⁹ »Leta 1998 smo pri nas začeli z uporabo danskega sistema Provida 2000 in od takrat ugotavljam njegovo dobro uporabnost.« (Petek, 2000, str. 3).

Torej so zbrani dokazi o prekršku lahko fotografija, videoposnetek, izjava priče, osebna zaznava policista, prevozne listine in podobno, s čimer lahko prometni policist utemlji izrečeno sankcijo ali pa omogoči kasnejše lažje in hitrejše odločanje v postopku o prekršku pred prekrškovnim organom ali sodiščem.

Zaznava oziroma ugotovitvi prekrška sledi obveznost policista, da domnevnega kršitelja seznanj z razlogi za postopek in mu predoči prekršek ter ga seznanj tudi s pridobljenimi dokazi. Kot dokaz lahko, proti potrdilu, zaseže tudi predmete, ki jih je kršitelj uporabljal pri storitvi prekrška (npr. motilec merilnika hitrosti), jih je s prekrškom pridobil ali pa so s prekrškom nastali. Policist je torej pričel z izvedbo hitrega postopka o prekršku in v kolikor kot prekrškovni organ ugotovi, da hitri postopek ni dovoljen, mora pri pristojnem sodišču vložiti obdolžilni predlog in se nadalje zadeva rešuje v rednem sodnem postopku (npr., če ima voznik več kot 1,1 grama alkohola na kilogram krvi ali več kot 0,52 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka). Če so podani zakonski pogoji za izvedbo hitrega postopka o prekršku, ga mora policist izvesti. Po drugi strani pa ima po novem ZP-1, če so izpolnjeni pogoji iz 4. odstavka 51. člena ZP-1 tudi diskrecijsko pravico in se tako lahko odloči, da zadeve ne bo obravnaval in ne bo izdal plačilnega naloga oziroma ne bo vložil obdolžilnega predloga, seveda ob izpolnjenih določenih pogojih (Koman, 2004, str. 49).

Ob podanih pogojih za izvedbo hitrega postopka pa policist bodisi:

- izreče opozorilo za prekršek neznatnega pomena (ZP-1, 6a. člen);
- izda plačilni nalog z globo in eventualnimi stranskimi sankcijami kazenskih točk, ki velja kot pisna odločba (po uveljavitvi ZP-1D tudi posebni plačilni nalog);
- poda pisni predlog pooblaščenim uradni osebi za vodenje prekrškovnega postopka in izdajanje odločb o prekršku, da on odloči o njem.

5.2 POSTOPEK Z IZREKANJEM OPOZORILA

Če policist – pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa PPP ugotovi, da gre za prekršek neznatnega pomena, lahko storilcu prekrška namesto izreka sankcije izreče tudi opozorilo, če oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep (ZP-1, 53. člen).

To omogoča izrekanje opozorila, ne le ustno na kraju samem, temveč tudi v pisni obliki ali celo elektronski obliki, kar je seveda odvisno glede na naravo ugotovljenega prekrška. Policisti največkrat oziroma skoraj vedno izrekajo opozorilo ustno na kraju prekrška, hkrati z opozorilom pa kršitelju predstavijo storjeni prekršek. Praksa prometnih policistov je, da opozorila izrekajo predvsem za zelo majhne, nezkatne prekrške (npr. da je voznik ravno kar speljal z lastnega dvorišča in še ni uporabil varnostnega pasu, prižgane luči za meglo ob za to neprimernem vremen).

V skladu z zakonom se za nezkatni prekršek šteje tisti, ki je bil storjen v okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega in pri katerem ni nastala oziroma ne bo nastala škodljiva posledica (ZP-1, 6a. člen). ZP-1 opozorila ne všteta med sankcije, je pa opozorilo predvideno med ukrepi, ki se lahko izrekajo poleg predpisanih sankcij za prekršek. Opozorilo nima nobenih pravnih posledic, zoper izrek opozorila pa tudi ni predvidenega pravnega sredstva. Pri opozorilu gre za procesno alternativo, saj izrekanje opozorila izključuje potrebo po uvajanju postopka o prekršku oziroma izdajo odločbe o njem. Ker se postopek o prekršku ne izvede, tudi ni pogojev za izrek sankcij, zato opozorilo predstavlja alternativo vsem sankcijam (Ministrstvo za pravosodje, 2004, str. 22). Pri opozorilu ni izključeno načelo protipravnosti, saj se šteje dejanje kršitelja za prekršek, kazni pa se mu odpusti (Čas, Orel, 2005, str. 100).

Policist PPP kršitelja, ob vsem potrebnem, sicer vpiše v interne zabeležke, to je v poročilo o svojem delu. Iz tega poročila se kasneje v administraciji ta zabeležka prenese v vodeno evidenco izrečenih opozoril, v policijsko evidenco FIO (fonetični indeks oseb), vendar brez osebnih podatkov kršitelja. Morebitno zbiranje teh osebnih podatkov in vodenje evidenc z njimi bi pomenilo kršitev ZVOP-1 in kršitev pravic iz 38. člena Ustave. V to evidenco se torej vnese datum prekrška, organizacijska enota, ki ga je obravnavala, pooblaščen uradna oseba – policist, ki je izrekel opozorilo, uro dogodka, kateri zakon se je kršil ter člen, točka in alinea tega zakona.

Menim, da se pri zelo majhnih prekrških policisti premalo poslužujejo instituta opozorila, ki jim ga zakon ponuja. Tako vodenje opozoril po mojem mnenju služi le za prikaz, koliko tovrstnih ukrepov je izvedla posamezna organizacijska enota, nimamo pa podatkov, koliko so tovrstna opozorila pripomogla k boljši varnosti v cestnem prometu in zmanjšanemu številu tovrstnih prekrškov.

5.2.1 Postopek s plačilnim nalogom

Policist lahko izvede hitri postopek tako, da kršitelju za storjeni prekršek izda plačilni nalog. Na področju prometa predstavlja izdaja plačilnega naloga večji del vseh postopkov o prekrških. ZP-1 torej ne le ohranja plačilni nalog, ki predstavlja najbolj poenostavljen del hitrega postopka, ampak ga celo daje v ospredje. Policist plačilni nalog izda in vroči kršitelju takoj na kraju prekrška, seveda pod pogojem, da pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa prekršek osebno zazna ali ga ugotovi z uporabo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav (ZP-1, 57. člen). Pri osebni zaznavi je treba upoštevati vsa človeška čutila. Ob ugotovitvi, da je voznik prehitel tam, kjer je s postavljeno prometno signalizacijo to prepovedano, mu lahko plačilni nalog izda in vroči pomočnik komandirja PPP, ki se je v trenutku prekrška nahajal nekaj sto metrov od kraja, vendar je s prekrškom seznanjen. Zato lahko prevzame postopek ter izda in vroči kršitelju plačilni nalog. Osebna zaznava v tem primeru ni okrnjena, dana pa je možnost, da se prekrškovni organ primerno in učinkovito organizira pri svojem delu.

Ker plačilni nalog velja kot pisna odločba o prekršku, vsebuje določene osebne in druge podatke kršitelja. Na področju prometa se uporabljajo predpisani plačilni nalogi v obliki obrazca (oznaka JVPRM-1)¹⁰. Ta vsebuje naslednje podatke: naziv prekrškovnega organa, ki ga je izdal (policijsko enoto in naslov enote), priimek in ime (fizična ali odgovorna oseba – oziroma naziv pravne osebe), spol, EMŠO (za tujca rojstni datum, za pravno osebo matična številka), rojstni kraj, državljanstvo, zaposlitev (za odgovorno osebo), prebivališče oziroma sedež pravne osebe (kraj, ulica, hišna številka, upravna enota, država, če obstaja, tudi začasno prebivališče, čas in kraj prekrška (datum in ura), lokacija prekrška (kraj, ulica in hišna številka, vrsta ceste, odsek, stacionaža), opis kraja s podanimi podatki (šifrant), registrska številka vozila, vrsta, znamka in tip vozila, številka voziškega dovoljenja (kršitelja), organ in datum izdaje le tega, kategorija vozila, s katerim je bil prekršek storjen in vrsta voznika (voznik začetnik, poklicni voznik). Nato sledi kršitev (predpis, člen, odstavek, točka, alinea in zveza), predpisana globa za ta prekršek in morebitne pripadajoče kazenske točke, če so določene v ZVCP-1. Na koncu te rubrike je potrebno izpisati izrečeno skupno globo in skupno število kazenskih točk ter navesti polovični znesek globe (ZP-1, 57. člen, 4. odstavek). Obkrožiti je potrebno, ali je oziroma ni izrečena globa plačana takoj na kraju prekrška.

¹⁰ Oblika obrazca JVPRM-1 je prikazana v prilogi diplomske naloge.

Plačilni nalog vsebuje pravni pouk o pravici do zahteve za sodno varstvo v osmih dneh in načinu njene vložitve ter navedbo oziroma razlago o pravici plačila polovice izrečene globe ter prisilni izterjavi. Sledi še podpis prejemnika, datum vročitve (dan in mesec je potrebno izpisati z besedo) in podpis policista ter morebitne opombe. JVPR0M-1 sestoji iz originala, katerega prejme kršitelj, kopije originala, katerega razdoli policist v enoti policije po točno določenih pravilih ter tretje strani. Na tej policist piše eventualne podatke o prekršku oziroma ukrepih policije (v primeru JRM, CPP ali meje – tujcev), kratek opis prekrška ter navedbo dokazov, drugi del pa predstavlja posebna položnica (z vpisano številko računa in sklicem, na katerega se plača izrečena globa), katera se skupaj s prvim listom plačilnega naloga vroči kršitelju (velja za kršitelja, ki prebiva v RS).

Dolžnost policista je torej plačilni nalog izpolniti z vsemi potrebnimi podatki in ga podpisati. Kršitelj se z njim seznanja in ga podpiše. V primeru, če kršitelj plačilnega naloga ne podpiše, ravno tako velja, da mu je bil ta vročen in je bil z njim seznanjen. Praksa na PPP Kranj je, da v takem primeru policist na kratko vpiše pod navedbo opombe, zakaj kršitelj tega plačilnega naloga ni hotel podpisati, če ta razlog stranka omeni. V postopku policista z izdajo plačilnega naloga se ne zaračunajo stroški postopka (razen posebni plačilni nalog) in v tem postopku zakon prav tako ne predpisuje, da bi bilo potrebno pridobiti izjavo storilca prekrška.

Zelo pomemben je postopek zadolževanja oziroma razdolževanja omenjenih plačilnih nalogov. To na PPP Kranj opravlja, po komandirjevem pooblastilu, za to določen uslužbenec, ki mora skupaj s policisti dosledno upoštevati Navodila o poslovanju z materialom in gotovino za operativne potrebe Ministrstva za notranje zadeve, Policije in Inšpektorata RS za notranje zadeve (na podlagi 16. člena, Zakona o državni upravi, ZDU-1, Ur.l. RS, št. 52-2526/2002; ZDU-1A, Ur.l. RS, št. 56-2775/2003, ZDU-1B, Ur.l. RS, št. 61-2802/2004; ZDU-1C, Ur.l. RS, št. 123-5121/2004 ZDU-1D, Ur.l. RS, št. 93-4019/2005; ZDU-1-UPB4, Ur.l. RS, št. 113-5007/2005). Med drugim se zahteva, da policisti razdoli kopije izdanih plačilnih nalogov skupaj z eventualno gotovino takoj, ko končajo s službo oziroma takoj, ko je pooblaščen oseba za tovrstno finančno poslovanje v službi. Lahko rečemo, da imamo v primeru hitrega postopka z izdajo plačilnega naloga na PPP Kranj dve vrsti postopka, in sicer postopek, katerega izvede policist s kršiteljem, ki prebiva v RS, in postopek s kršiteljem, ki bi se lahko z odhodom zaradi prebivanja v tujini izognil plačilu globe. V obeh primerih pa policist uporabi enak, predpisan plačilni nalog.

5.2.2 Postopek s kršiteljem, ki prebiva v Republiki Sloveniji

Zelo pomembno je, da se postopek od ugotavljanja, dokazovanja in vse do vročitve plačilnega naloga ne razlikuje po tem, ali je storilec prekrška naš državljan ali tujec oziroma oseba, ki bi se lahko izognila plačilu globe s prebivanjem v tujini. Torej se kršitelju, ki prebiva v RS, kar policist ugotovi obvezno s preverjanjem njegove identitete, izda in vroči plačilni nalog na kraju prekrška. Če tega ni mogoče storiti takoj na kraju prekrška, se mu plačilni nalog izroči po določbah ZUP. V primeru, če okoliščine to omogočajo, se kršitelju na kraju prekrška pusti tudi obvestilo o prekršku, ki vsebuje kraj in čas storitve ter pravno opredelitev prekrška. V tem primeru se prometni policisti največkrat srečujejo s prekrški nepravilnega ali nedovoljenega parkiranja vozil, torej takrat, ko kršitelj ni prisoten na samem kraju prekrška. Obvestilo o prekršku v predpisanem ovoju z oznako policije največkrat nalepijo na stransko steklo vozila, s katerim je bil prekršek storjen. Kršitelju pa se plačilni nalog vroči po pošti, po določbah ZUP o vročanju. V konkretnem primeru se po spremembi ZP-1 (ZP-1D) ne vroči plačilnega naloga (JVPR0M-1), temveč se uporabi poseben plačilni nalog (JVPR0M – 22, ZP-1, 57a člen). Rok za plačilo globe, kakor tudi za vložitev ugovora, teče od vročitve

plačilnega naloga, prav tako se tudi ugovor lahko vloži le zoper vročen plačilni nalog, ne pa tudi zoper obvestilo o prekršku. Tako obvestilo nima nobene pravne posledice in je zgolj informativnega značaja, namenjeno kršitelju, da bo pričakoval vročitev plačilnega naloga.

Kar nekaj je tudi primerov, ko storilci prekrškov nočejo sprejeti plačilnega naloga. Takrat je praksa, da policist napiše na plačilni nalog dan, uro in morebiten razlog odklonitve sprejema ter kraj, kjer je policist pustil plačilni nalog. V takem primeru mora policist sam zagotoviti mesto oziroma način vročitve plačilnega naloga. Po mojem mnenju je najbolj primerno, da policist izpolnjen plačilni nalog kršitelju vstavi v njegove osebne dokumente (vozniško dovoljenje) in tako plačilni nalog izroči hkrati z osebnimi dokumenti kršitelja. Naveden način je neprimerno boljši od možnosti, da policist plačilni nalog zatakne za brisalce vetrobranskega stekla tudi v očeh kršitelja in morebitnih očividcev.

Po izdanem in vročenem plačilnem nalogu lahko kršitelj v osmih dneh od prejema plačilnega naloga vloži zahtevo za sodno varstvo (ZP-1, 57.člen, 3. odstavek). V kolikor ne vloži te zahteve v omenjenem roku, lahko še v osmih dneh po pravnomočnosti plačilnega naloga plača le polovico predpisane globe, kar je navedeno tudi v pouku o pravici do pravnega sredstva. Če tega ne stori, torej ne vloži zahteve za sodno varstvo ali ne plača polovice globe, se omenjena globa izterja v celoti pri organu za izterjavo davkov. Plačilo polovičnega zneska globe je izjema, ki jo vključuje naše prekrškovno pravo nasproti drugim državam. Plačilo polovičke je pravica, ki je dana le tistim kršiteljem, ki ne zahtevajo sodnega varstva. To ne pomeni odpovedi pravnemu sredstvu, pač pa se z njo zagotavlja procesna disciplina, da storilec izkoristi pravno sredstvo, kadar je to utemeljeno. V primeru, če storilec prekrška plača polovico globe pred potekom roka za vložitev zahteve za sodno varstvo in kljub temu vloži zahtevo za sodno varstvo v zakonitem roku, izgubi pravico do polovičnega plačila. To ima za posledico, da mora po pravnomočnosti sodbe o zahtevi plačati še preostanek izrečene globe skupaj s stroški postopka na sodišču, seveda če bo sodišče zahtevo za sodno varstvo zavrnilo ali zavrglo (Ministrstvo za pravosodje, 2006, str. 25).

Obstaja tudi možnost, če izrečena globa presega trikratni znesek najnižje globe (125,19 evrov za fizično osebo), da storilec najpozneje do poteka roka za plačilo globe predlaga, da se globa plača v obrokih. V tem primeru se to lahko odobri oziroma to s sklepom določi pooblaščen uradna oseba za vodenje prekrškovnega postopka in izdajo odločbe. Zoper sklep o obročnem odplačevanju ni pritožbe. Teh primerov je bilo v kratki praksi malo, kar gre predvsem pripisati izgubi pravice do plačila polovičke in pa dejstvo, da v primeru zamude plačila posameznega obroka za plačilo globe zapadejo v plačilo tudi vsi ostali do takrat neplačani obroki.

Novost spremembe ZP-1 iz leta 2006 je tudi, da mora že policist na kraju prekrška v sam plačilni nalog (za prekrške zoper varnost javnega prometa) izdati ustrezno število kazenskih točk, torej skupaj s plačilnim nalogom izreče tudi stransko sankcijo. Policist lahko izreče skupaj s plačilnim nalogom do največ 36 kazenskih točk, če kršitelj napravi več prekrškov v steku in seveda pod pogojem, da za nobenega izmed njih ni predpisana še dodatna stranska sankcija, kot je prepoved vožnje motornega vozila, in za prekrške, za katere je predpisana stranska sankcija prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja. V teh dveh primerih tako ali tako hitri postopek ni dovoljen. Za omenjene prekrške mora policist podati obdolžilni predlog¹¹. Pred spremembo je o enakih prekrških vodila postopek in izdala odločbo

¹¹ Najbolj pogosti prekrški, ki jih obravnavajo policisti na PPP Kranj in so dolžni podati zoper kršitelje obdolžilne predloge, so:

- za prekoračitev hitrosti za več kot 30 km/h v naselju, za več kot 50 km/h v naselju, za več kot 40km/h zunaj naselja (ZVCP-1, 32.člen, 7d., 8., 9d., 10e. odstavek),

pooblaščen uradna oseba za vodenje postopka o prekršku in izdajanje odločbe o prekršku, in to do največ pet kazenskih točk, za ostalo je bilo pristojno sodišče. Ker je teh oseb na policijskih postajah bistveno manj kot policistov, konkretno sta na PPP Kranj dve, se je število nerešenih zadev hitro kopičilo. Nov način izrekanja kazenskih točk je te prekrškovne zaostanke izničil in stanje glede rešenih in nerešenih zadev se je normaliziralo.

Po ugotovitvi, predstavitvi prekrška, izdaji in vročitvi plačilnega naloga sledi razdolžitev kopije plačilnega naloga in njegov vnos z vsemi podatki v informacijsko bazo policije (FIO). V kolikor storilec prekrška plača globo v predpisanem roku, je hitri postopek s plačilnim nalogom zaključen, kar je prav tako razvidno iz omenjene baze podatkov. Druga možnost je tudi prisilna izterjava te globe (v primeru neplačila v roku), ki se po preteku roka avtomatično tudi začne. Tretjo možnost predstavlja podana zahteva za sodno varstvo na plačilni nalog, kar pomeni, da se postopek nadaljuje.

5.2.3 Zahteva za sodno varstvo zoper plačilni nalog

Zoper plačilni nalog za prekršek, ki ga izda policist kot prekrškovni organ po hitrem postopku, je dopustna zahteva za sodno varstvo. To zahtevo za sodno varstvo lahko vloži zelo zožen krog oseb, in sicer oseba, ki ji je bila izrečena sankcija, njen zakoniti zastopnik oziroma zagovornik ter lastnik odvzetih predmetov (ZP-1, 59. člen, 1. odstavek). Ta zahteva zadrži izvršitev plačilnega naloga. Zahteva za sodno varstvo se lahko vloži v osmih dneh od vročitve plačilnega naloga za prekršek pisno pri pristojnem prekrškovnem organu (ki ga je na prvi stopnji izdal prekrškovni organ po hitrem postopku). Na PPP Kranj so v največ primerih podali zahtevo za sodno varstvo zoper plačilni nalog storilci prekrška sami. Ob podani pisni zahtevi za sodno varstvo jo je potrebno takoj vknjižiti v ustrezno rubriko vnešenega plačilnega naloga v policijski evidenci (FIO), v katero je bil plačilni nalog predhodno zaveden. To je zelo pomembno zaradi roka plačila globe.

Po podani zahtevi za sodno varstvo mora prekrškovni organ to sprejeti. Postopek ne vodi več prometni policist, temveč pooblaščen uradna oseba za vodenje postopka in izdajo odločbe (pomočnik komandirja). Ta mora po sprejetju ugotoviti, ali je zahtevo podala upravičena oseba, ali je pravočasna, pravilna vsebina in razlogi za vložitev zahteve za sodno varstvo¹². Zahteva za sodno varstvo mora namreč vsebovati iste podatke, kot jih mora imeti pritožba zoper sodbo okrajnega sodišča. Vsebinska pritožba je navedba sodbe (torej plačilnega naloga oziroma odločbe o prekršku prekrškovnega organa, zoper katerega se pritožuje oziroma podaja zahtevo), razlog za izpodbijanje, obrazložitev, predlog, naj se razveljavi ali spremeni in podpis vlagatelja zahteve. Do izdaje sodne sodbe o prekršku lahko vlagatelj svojo zahtevo za sodno varstvo umakne, vendar tega kasneje ne sme več preklicati. Na primer, če oseba, ki je podala zahtevo za sodno varstvo v nadaljevanju postopka ne pride na zaslišanje na sodišče, na katerega je bila pravilno vabljen (osebna vročitev ali pravilna nadomestna vročitev vabila po določbi ZKP), izostanka pa ne opraviči, se šteje, da je zahtevo umaknila in plačilni nalog postane pravnomočen.

-
- za alkohol v organizmu v cestnem prometu, če ima voznik več kot 1,1 grama alkohola na kg krvi oziroma 0,52 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka (ZVCP-1, 130. člen, 3d., 4d., 5. odstavek);
 - za vsebnost mamil, psihoaktivnih zdravil in drugih psihoaktivnih snovi v organizmu v času vožnje v cestnem prometu (ZVCP-1, 131. člen, 3. odstavek; 132. člen, 11. odstavek).

¹² V tem delu diplomske naloge navajam sestavine zahteve za sodno varstvo tako za odločbo o prekršku kot tudi za plačilni nalog, ker med njima ni bistvenih razlik.

Razlogi za vložitev zahteve za sodno varstvo so zoženi in jo je mogoče vložiti le:

- če je bila z odločbo (plačilnim nalogom) prekršena materialna določba tega zakona ali predpis, ki določa prekršek (npr., če je dejanje zastaralo idr. ZP-1, 156. člen),
- če je bila storjena kršitev določb postopka, ker ni odločil pristojni organ; ker storilcu ni bila dana možnost, da se izjavi o prekršku (v primeru odločbe o prekršku in ne plačilnem nalogu); ker je pri odločanju ali vodenju postopka sodelovala oseba, ki bi po zakonu morala biti izločena; ker so bile kršene določbe o uporabi jezika v postopku; ker izrek odločbe ni razumljiv ali je sam s seboj v nasprotju ali ker odločba nima vseh predpisanih sestavin,
- zaradi znatne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja, pri čemer se smejo v zahtevi navajati nova dejstva in predlagati novi dokazi le, če vlagatelj zahteve izkaže za verjetno, da jih brez svoje krivde ni mogel uveljavljati v hitrem postopku (to so razlogi, ki jih kršitelji največkrat uporabijo),
- zaradi izrečenih sankcij, odvzema premoženjske koristi in stroškov postopka in odločitve o premoženjsko pravnem zahtevku (Balažic, 2004, str. 227).

To so razlogi, ki pridejo v poštev predvsem v primerih izdane odločbe o prekršku in smiselno tudi pri plačilnem nalogu. V kolikor prekrškovni organ ugotovi, da je zahtevo vložila oseba, ki po zakonu nima te pravice (npr. žena storilca, sestra), jo prekrškovni organ s sklepom zavrže. Enako stori prekrškovni organ, če je zahteva za sodno varstvo vložena prepozno. Zoper sklep o zavrženju je dovoljena zahteva za sodno varstvo (ZP-1, 63. člen). Če pa je zahteva vložena pravočasno in je utemeljena, prekrškovni organ v svoji pristojnosti izda novo odločbo o odpravi plačilnega naloga in ustavitvi postopka. Najpogosteje to stori zaradi napake policista v postopku ali zaradi na novo pridobljenih oziroma dopolnjenih dokazov, ki kažejo na dvom o storitvi prekrška s strani kršitelja, s čimer kršitelju ni dokazano, da je prekršek storil.

Druga možnost je, da plačilni nalog z odločbo odpravi in izda odločbo o prekršku, torej plačilni nalog nadomesti z novo odločitvijo, ki je drugačna od prejšnje, in o tem obvesti storilca in osebo, ki je vložila zahtevo za sodno varstvo. Zoper to odločbo je dopustna nova zahteva za sodno varstvo, o kateri pa ne odloča več prekrškovni organ, ampak izključno sodišče (ZP-1, 63. člen, 6. odstavek).

Tretja možnost je, da v kolikor prekrškovni organ ugotovi, da je zahteva pravočasna, vendar tega plačilnega naloga ne odpravi ali nadomesti, mora plačilni nalog in morebitne dodatne dokaze posredovati v odločitev pristojnemu sodišču. Od tu naprej nadaljuje postopek pristojno sodišče v rednem postopku (Koman, 2004, str. 70).

Torej mora pomočnik komandirja na PPP Kranj kot pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa preizkusiti plačilni nalog glede na navedbe v zahtevi za sodno varstvo. Iz tega sklepamo, da naj bi sodišče od PPP Kranj prejelo v obravnavo le tiste zahteve za sodno varstvo, kjer stanje praviloma ni več sporno.

Če vzamemo podatke izdanih plačilnih nalogov na PPP Kranj za obdobje prikazano, v tretjem poglavju diplomske naloge in jih primerjamo s podanimi zahtevami za sodno varstvo na te plačilne naloge, ugotovimo, da je število¹³ zahtev za sodno varstvo iz števila 39 poraslo v naslednjem letu¹⁴, po spremembi ZP-1, na 60 vloženi zahtev za sodno varstvo. Razlog

¹³ Za obdobje od 01. 06. 2005 do 30. 09. 2005 – podatki pridobljeni iz Baze statističnih kazalcev PU Kranj, št. 10 (tabela 11, december 2006).

¹⁴ Za obdobje od 01. 06. 2006 do 30. 09. 2006.

gre med drugim iskati v tem, da sedaj policisti izrekajo na plačilne naloge globe za hujše prekrške, posledično večje zneske in stranske sankcije kazenskih točk.

5.2.4 Kazenske točke v cestnem prometu

O kazenskih točkah v cestnem prometu s prenehanjem veljavnosti vozniškega dovoljenja in prepovedjo uporabe vozniškega dovoljenja govori ZP-1, medtem ko ZVCP-1 (ZVCP-1, 235. člen) ni usklajen s tem zakonom. ZP-1 ne pozna več prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja kot samostojne stranske sankcije, temveč se prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja lahko izreče kot posledica seštevka kazenskih točk. Kazenske točke v cestnem prometu se lahko predpišejo v višini od ene do osemnajst kazenskih točk in to le za tiste prekrške zoper varnost javnega prometa, s katerimi je povzročena nevarnost za nastanek hude posledice oziroma z dejanjem nastane škodljiva posledica (ZP-1, 22. člen, 1. odstavek). Izrečejo se lahko vozniku, ki ima veljavno vozniško dovoljenje ali storilcu prekrška, ki mu je vozniško dovoljenje začasno odvzeto (tudi vozniku, imetniku tujega vozniškega dovoljenja).

Kazenske točke izrekajo prometni policisti skupaj s plačilnim nalogom v hitrem postopku, razen v primeru, ko hitri postopek ni dovoljen. Če voznik v treh letih doseže ali preseže osemnajst kazenskih točk, se mu izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja za vse kategorije motornih vozil, za katere je storilec imel dovoljenje, ko je storil prekršek, s katerim je dosegel predpisano število kazenskih točk (ZP-1, 22. člen, 3. odstavek). To lahko izreče le sodišče. Izrek prenehanja pa ni dopusten, če je že poteklo dve leti od pravomočnosti iste odločbe o prekršku, s katero so bile storilcu izrečene kazenske točke, s katerimi je dosegel osemnajst kazenskih točk. S posebnim zakonom se lahko predpiše, da se posameznim vrstam voznikov izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja pri večjem ali manjšem številu kazenskih točk v cestnem prometu. Tako ZVCP-1 predpisuje, da se voznikom začetnikom izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja že, ko dosežejo ali presežejo sedem kazenskih točk. ZVCP-1 ureja status voznika začetnika drugače kot ZVCP iz leta 1998. Nova je določba, po kateri je voznik začetnik vsak imetnik vozniškega dovoljenja za vožnjo motornih vozil, ki je mlajši od enaindvajset let. Ponekod v policiji se je pojavilo mnenje, da določba 66. točka, 1. odstavek, 23. člena ZVCP-1 ne more veljati tudi za imetnike vozniških dovoljenj, ki jim je po dotedanjem ZVCP status voznika začetnika potekel pred 1. 1. 2005, kljub temu, da še niso stari enaindvajset let. Tako je bila na Vrhovno državno tožilstvo RS posredovana presoja za mnenje o tem vprašanju. Oddelek Vrhovnega državnega tožilstva RS je podal mnenje, da je po ZVCP-1 voznik začetnik (66. točka, 1. odstavek, 23. člena) tudi tisti voznik, ki mu je po prejšnjem zakonu (ZVCP, Ur.l. RS, št. 30/98 in naslednji) status voznika začetnika (59. točka, 1. odstavek, 19. člena) potekel pred 1. 1. 2005, pa ob začetku uporabe ZVCP-1 še ni bil star enaindvajset let. Za voznika začetnika iz prejšnjega odstavka se do dopolnjenega enaindvajsetega leta starost (oziroma poteka dveh let od pridobitve vozniškega dovoljenja) uporabljajo vse zakonske določbe, ki veljajo za voznike začetnike, z vsemi posebnostmi in omejitvami, ki iz tega izhajajo (ZVCP-1, 120. člen, 5. odstavek; 127. člen, 1. odstavek; 130. člen, 1. odstavek; 140. člen; 235. člen, 4. odstavek). Iz tega mnenja izhaja, da je voznik začetnik vsak imetnik vozniškega dovoljenja, ki še ni dopolnil enaindvajset let¹⁵.

¹⁵ Navodilo s strani Generalne policijske uprave na podlagi mnenja Vrhovnega državnega tožilstva RS.

Vozniku imetniku tujega vozniškega dovoljenja se tudi izrekajo kazenske točke, vendar pa sodišča namesto prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja izrečejo storilcu prepoved uporabe tujega vozniškega dovoljenja na ozemlju RS, in sicer za dobo največ enega leta. RS namreč ne more razglasiti neveljavnosti dokumenta, ki ga je izdal tuj organ.

Zelo pomembno pri prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja je, da to preneha veljati že z dnem pravnomočnosti sodbe ali sklepa, s katerim je prenehanje izrečeno in ne, ko se prenehanje izvrši z odvzemom vozniškega dovoljenja. Če pa je storilcu prekrška izrečena stranska sankcija kazenskih točk v cestnem prometu v številu, ki ima za posledico prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, se ne more izreči oziroma izvršiti tudi stranska sankcija prepovedi vožnje motornega vozila (Koman, 2004, str. 34–35).

Če lahko tako rečemo, gre pot kazenskih točk od policista, ki ugotovi prekršek, s katerim se poleg globe izreče tudi kazenske točke v določenem številu, do vnosa teh v plačilni nalog, naprej do vnosa v policijsko računalniško bazo v sklopu plačilnega naloga in dalje v bazo evidence kazenskih točk, katero vodi poseben oddelek na Ministrstvu za pravosodje. Pot se v primeru osemnajstih kazenskih točk v roku treh let konča pri, po kraju prebivališča kršitelja, pristojnem sodišču.

Policisti na PPP Kranj največkrat posegajo po stranski sankciji kazenskih točk v naslednjih primerih:

- pri ugotovitvi prekoračitve hitrosti v naselju (ZVCP–1, 32/7c. člen – 3 točke in 32/7b –1 točka);
- pri ugotovitvi prekoračitve hitrosti izven naselja (ZVCP–1, 32/9c. člen – 3 točke in 32/9b. člen – 1 točka);
- pri ugotovitvi prekoračitve hitrosti na avtocesti in cesti rezervirani za motorna vozila (ZVCP – 1, 32/10c. člen – 1 točka in 32/10d. – 3 točke);
- pri ugotovitvi prekoračitve hitrosti motornih vozil s priklopnimi vozili in motornimi vozili (ZVCP–1, 33/4b. člen – 2 točki in 34/5b. člen – 2 točki);
- pri ugotovitvi nepravilnega vključevanja v promet (ZVCP–1, 44/2. člen – 4 točke);
- pri ugotovitvi nepravilnega postopanja v prometu voznikov ob približevanju in zaustavljanju pred preходом za pešce (ZVCP–1, 49/4. člen – 4 točke);
- pri neupoštevanju hitrosti vožnje svojim sposobnostim, lastnostim in stanju ceste... (ZVCP–1, 30/5. člen – 4 točke);
- pri prepovedanem oziroma nepravilnem prehitevanju drugega voznika (ZVCP–1, 38/3. člen –4 točke in 38/4. člen –5 točk);
- pri ugotovitvi presežene koncentracije alkohola v organizmu (ZVCP–1,–130/4b. člen – 4 točke; 130/4c. člen –5 točk; 130/a. člen –3 točke; 130/3b. člen – 4 točke).

Vsi ti primeri kažejo na to, da gre za hujše prekrške oziroma za te, katerih kršenje tudi največkrat pripelje do hudih posledic. Zlasti temu botruje alkohol in hitrost. Naj omenim pri alkoholu, da je po mojem mnenju pomanjkljivost zakonodaje v tem, da izreče stransko sankcijo kazenskih točk samo vozniku (v primeru prevelike količine alkohola v organizmu), ki ima veljavno vozniško dovoljenje. To pomeni, da se vozniku, ki tega nima, ni mogoče izvršiti stranske sankcije kazenskih točk, ker jih enostavno ni mogoče vezati na vozniško dovoljenje, ker ga ni opravil. Tako se mu izda za prekršek, ki se nanaša na alkohol, samo plačilni nalog z globo, ki pa je enaka, kot če bi imel veljavno vozniško dovoljenje (Pasar, razgovor, 2008).

Izdani in vročeni plačilni nalogi s kazenski točkami na PPP Kranj predstavljajo 30 odstotkov vseh izdanih plačilnih nalogov, ali če vzamemo leto 2008 to pomeni 4336 plačilnih nalogov s kazenskimi točkami od 14.465, kar predstavlja vse izdane in vročene plačilne naloge.

S tem, ko je bila s spremembo ZP-1 iz leta 2006 policistu dana možnost izrekanja kazenskih točk na plačilne naloge, je hitri postopek bistveno pridobil na hitrosti in posledično na učinkovitosti. Namesto izdanih odločb, ki jih je na predlog policistov izdajal pomočnik komandirja, zato pooblaščen uradna oseba, se sedaj taisti prekrški v večini začnejo in tudi končajo s plačilnim nalogom. Prihranjen je čas pri postopku policista s kršiteljem in čas namenjen za delo administracije¹⁶. Pri podajanju informacij in iz razgovorov s kršitelji cestno prometnih predpisov opažam, da imajo kazenske točke izredno velik učinek, celo večjega od same globe.

5.2.5 Postopek z izdajo posebnega plačilnega naloga

ZD-1D uvaja posebno obliko plačilnega naloga. Tak posebni plačilni nalog se izda samo za:

- prekrške, določene v Zakonu o varstvu javnega reda in miru, o varnosti cestnega prometa, o tujcih ali o nadzoru državne meje ter o javnih zbiranjih;
- kršitve, ko prekršek pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa ni osebno zaznala ali ugotovila z uporabo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav;
- prekrške, ki jih pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa ugotovi na podlagi zbranih obvestil in dokazov. (ZP-1, 57. člen).

Navedeni zakonski pogoji morajo biti kumulativno podani, kar pomeni, da policist posebne oblike plačilnega naloga ne izdaja v primeru, ko je prekršek osebno ugotovil ali ga je ugotovil s pomočjo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav. V tem primeru izda plačilni nalog, določen v 57. členu ZP-1 po postopku, opisanem pred tem.

Odločbo o prekršku pa bo prekrškovni organ izdal v primeru podanega predloga za uvedbo postopka o prekršku (ZP-1, 50. člena, 2. odstavek) ali ko bo podana prijava prekrška naknadno, ne takoj po storjeni kršitvi, temveč dalj časa po storjenem prekršku, ko na kraju prekrška ni mogoče najti materialnih dokazov ali prič ali ko naknadno ugotavljanje dejstev in zbiranje dokazov (razen od kršitelja) ni potrebno .

Temelji za razmejitev med hitrim in rednim sodnim postopkom so isti in je potrebno tudi v primeru posebnih plačilnih nalogov upoštevati pogoje za uvedbo rednega sodnega postopka, določene v drugem odstavku 52. člena, ZP-1 . Posebni plačilni nalog mora vsebovati kratek opis dejanja kršitelja, povzetek izjave kršitelja in prič ter ugotovitve pooblaščen uradne osebe prekrškovnega organa, ki je vodila postopek o prekršku. Opis dejanskega stanja podpišejo kršitelj in priče, katerih izjave so navedene, na koncu pa ga overi pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa, ki je vodila postopek o prekršku. Če kdo noče podpisati opisa dejanskega stanja ali pred dokončanjem postopka odide neznan kam, ali če iz drugih razlogov ni mogoče zagotoviti podpisa kršitelja ali priče, se to v opisu navede skupaj z razlogi, zaradi katerih podpisov ni bilo mogoče dobiti. Policist na koncu rubrike naredi opis dejanskega stanja glede na navedeno, zbere podpise od tistih kršiteljev in prič, ki so na kraju prisotni, vse, ki nameravajo zapustiti kraj dejanja pa, če je to mogoče, obvesti o tem, da počakajo do zaključka izpolnitve navedene rubrike.

Glede na to, da se določbe 57. člena ZP-1 smiselno uporabljajo tudi pri postopku izdaje posebnega plačilnega naloga, lahko posebni plačilni nalog pošljemo kršitelju tudi po pošti, čeprav kršitelja na kraju prekrška policist ni imel v postopku. V tem primeru policist najprej pozove kršitelja , da poda izjavo o prekršku skladno z drugim odstavkom 55. člena, ZP-1 (kar

¹⁶ Gre predvsem za veliko enostavnejše vnose v računalniške baze in enostavnejše urejanje tekoče dokumentarne zbirke.

mora kršitelj sicer podati v nadaljnjem ugovornem postopku). Izjava kršitelja je v tem primeru sestavni del spisa in se jo povzame v opisu dejanskega stanja.

Zoper posebni plačilni nalog ima kršitelj pravico do ugovora v roku osmih dni, ki ga mora podati v pisni obliki pred prekrškovnim organom. Ugovor šteje kot pisna izjava o prekršku, o ugovoru pa odloči prekrškovni organ z odločbo, izdano v hitrem postopku. V zvezi z izdajo odločbe ravna prekrškovni organ enako kot v običajnem postopku izdaje odločbe o prekršku v hitrem postopku, pri čemer navedbe v ugovoru povzame v obrazložitvi odločbe. Če kršitelj svojega ugovora ni utemeljil z izjavo, prekrškovni organ vseeno izda odločbo, v kateri navede, da v ugovoru kršitelj ni podal konkretnih razlogov, zaradi katerih ugovarja zoper izdan posebni plačilni nalog.

Posebnost tega plačilnega naloga je tudi v tem, da se lahko s posebnim sklepom določijo tudi stroški postopka o prekršku, razen potni stroški uradnih oseb in povprečnine. To pomeni, da lahko vse druge stroške (npr. izrednega tehničnega pregleda, odklopa energetskih virov ipd.) prekrškovni organ določi in izterja v skladu z že uveljavljenim sistemom zaračunavanja stroškov postopka v primeru izdanih odločb v hitrem postopku.

Kot primera, s katerimi se srečujejo policisti na področju prometa pri svojem delu in se pojavijo kršitve, zaradi katerih je potrebno izdati posebni plačilni nalog, navajam prometno nesrečo z neznatno nevarnostjo in prometno nesrečo s pobegom. Z izdajo posebnih plačilnih nalogov (JVPRM-22) se srečujejo tudi policisti splošnih policijskih enot pri kršitvah, kot so vpitje na javnem kraju, nedostojno vedenje na javnem kraju, hrupu in prav tako policisti mejnih enot pri nezakonitem prebivanju in ilegalnem prestopu državne meje.

Tako ZP-1 uvaja način postopka vlaganja pravnih sredstev zoper odločitve na prvi stopnji v primerih kršitev določb o ustavljanju in parkiranju vozil v cestnem prometu.

Kršitve, za katere je potrebno uporabiti določbo 57b. člena ZP-1, so določene v 52., 53. in 116. členu ZVCP-1, pri čemer je treba pri kršitvah 116. člena upoštevati le tiste postopke, ki so povezani s kršitvijo prometne signalizacije, ki določa prepoved ustavljanja in parkiranja. V zvezi z navedenimi kršitvami se zaradi spremenjenega pravnega varstva (in posledično tudi pravnega pouka) v policijskih postopkih uporablja posebni plačilni nalog (JVPRM-22), ki se sicer uporablja v primerih, ki spadajo v postopek izdaje posebnega plačilnega naloga. V posebnem plačilnem nalogu se v tem primeru ne izpolnjuje rubrika opis dejanskega stanja. Postopek v primeru vložitve ugovora je enak kot v primeru postopka, ko je bil za kršitev izdan posebni plačilni nalog.

5.3 IZDAJANJE ODLOČBE O PREKRŠKU

Hitri postopek z izdajo odločbe policijska enota prometne policije Kranj uvede v vseh primerih skladno z zakonodajo, razen če hitri postopek ni dovoljen. Teh primerov je skladu z ZP-1 zelo malo, saj jih je nadomestilo vodenje hitrega postopka s plačilnim nalogom.

6 POSTOPEK POLICISTA S KRŠITELJEM IN POSTOPEK PRITOŽBENEGA DOGODKA

Primer prekrškovnega postopka, iz katerega izhaja, da so pooblastila policistov omejena izhaja iz primera, povzetega po uradnem zapisniku PPP Kranj.

Policist PPP Kranj je bil dne 9. 1. 2009, z delovnim razporedom dela postaje prometne policije Kranj in delovnim nalogom, št. 33/2009, razporejen na delo med 07.00 in 15.00, kot policist v prometni patrulji za ogled krajev prometnih nesreč. Delovne naloge je opravljal s službenim osebnim avtomobilom policije. Ob 13.00 uri je na zaključku avtoceste, št. A 2, za smer Peračica, izven naselja Brezje pričel opravljati nadzor prometa in opravljal meritve hitrosti motornih vozil, z laserskim merilnikom hitrosti, skupaj s drugim policistom PPP Kranj. Kontrolna, oziroma merilna točka se je nahajala na zaprtem prehitevalnem pasu, kateri je zaprt s smernimi tablam pokončne zapore, 470 m pred krajem fizične zapore prehitevalnega pasu, s smernimi tablam pokončne zapore, stoji prometni znak za izrecne odredbe št. II-28 omejitev 80 km/h. 200 m pred krajem meritve se navedeni prometni znak še enkrat ponovi. Ob zapori prehitevalnega pasu, voznem pasu, poteka še odstavni pas, približno 350 m do kraja zožitve, kjer naprej poteka dvosmerni promet in se nadaljuje skozi predor Peračica.

V času dogodka je bil promet na avtocesti v smeri Kranja normalno tekoč, in sicer so prihajala posamezna vozila. Promet je bil tekoč, vozišče suho, vidljivost pa ob normalni dnevni svetlobi dobra.

Policista sta si kontrolno točko na zaključku avtoceste med smernimi tablam pokončne zapore izven naselja Brezje izbrala zaradi ugotovljenih pogostih kršitev cestno prometnih predpisov na tem delu ceste, ki so se v preteklosti pojavljale ob zgostitvah prometa na avtocesti (prekoračitve dovoljenje hitrosti, vzvratna vožnja in podobno). Policista sta svoji vozila, drug za drugim, parkirala na prehitevalnem pasu, ki je zaprt s prometno signalizacijo in smernimi tablam pokončne zapore. Hitrost je omejena na 80 km/h. Eden izmed policistov je ob 14. uri mesto meritve zapustil ter v nadaljevanju izvajal naloge, nadzor in urejanje prometa, saj se je frekvenca vozil iz smeri Kranja proti Radovljici povečala – popoldanska konica.

Ob 14.08 uri je policist PPP Kranj z laserskim merilnikom hitrosti znamke Jenoptik, Traffi Patrol izmeril hitrost vožnje osebnega avtomobila, katerega je upravljal pritožnik. Po pravilno opravljeni meritvi je laserski merilnik hitrosti na zaslonu zapisal hitrost +112 km/h na razdalji 193 metrov od mesta meritve. Laserski merilnik ima lastni vir napajanja energije. Policist je merilnik uporabljal izven vozila, in sicer je stal ob vozilu, merilnik hitrosti držal v desni roki.

Po opravljeni meritvi hitrosti je policist stopil do roba ceste, ter jasno in nedvoumno s STOP loparjem, in dvignjeno iztegnjeno levo roko ustavljal voznika, laserski merilnik pa je v času zaustavljanja držal v desni roki. Obenem mu je s kretnjo roke pokazal, da naj vozilo ustavi na levo, na prehitevalni pas, ki je zaprt s smernimi tablam (pokončne zapore). Pritožnik se je počutil ogroženega, zato ni ustavil, temveč je z vožnjo nadaljeval v smeri Podtabora. Policist je sedel v službeno vozilo policije, merilnik hitrosti odložil na prednji desni sedež ter takoj odpeljal za kršiteljem. Ob sledenju vozila je uporabil svetlobne znake – modre utripajoče luči. Voznika kršitelja je dohitel pred predorom Peračica in za njim vozil do začetka avtoceste, izven naselja Podbrezje, s prižganimi modrimi utripajočimi lučmi v dolžini 2 km. Na začetki avtoceste v Podbrezjah je policist PPP Kranj voznika kršitelja pričel ustavljati z modrimi lučmi in večkratnim zvočnim signalom. Voznik kršitelj je svoje vozilo ustavil približno 300 m naprej v smeri Kranja, na odstavnem pasu. Policist je s službenim vozilom ustavil tik za voznikom, na vozilu pa pustil vklopljene modro utripajoče luči. Pristopil je do kršiteljevega vozila, s seboj pa je v levi roki nesel merilnik hitrosti, na katerem je bila še izpisana hitrost vožnje pritožnika.

Pristopil je do pritožnikovih vrat ter vljudno pozdravil in ga prosil naj mu v pogled izroči vozniško dovoljenje. Pritožnik je takoj odvrnil, naj policist navede vzrok zaustavitve. Policist mu je navedel razloge in mu pokazal dokazni material. Policist je pritožnika seznanil s kršitvijo, povedal mu je tudi, da ni ustavil na znak, s katerim ga je ustavljal. Pritožnik je ob izročitvi dokumentov izročil le prometno dovoljenje, vozniško dovoljenje pa je držal v roki naslonjenega na levi nogi in odvrnil, da vozniškega dovoljenja ni potrebno izročiti, temveč ga le pokaže v pogled. Policist je skozi okno prepisal podatke z vozniškega dovoljenja. Pritožniku je dejal, da naj mu z vozilom sledi na prvi izvoz, kjer se bosta skupaj odmaknila iz avtoceste na varno mesto. Policist je odpeljal naprej, za njim pa tudi pritožnik. Nato je policist v križišču izvoza z avtoceste in regionalno cesto Zvirče–Podbrezje zapeljal naravnost, v smeri dovoza za avtocestno bazo ter na tam parkiral službeno vozilo, saj se na tem delu dovoza promet dejansko ne odvija. Policist je stopil iz vozila, pristopil do omenjenega križišča in pritožniku jasno in nedvoumno pokazal, da naj z vozilom zapelje naravnost v smeri avtocestne baze. Že v času, ko je policist imel prvi stik s pritožnikom, je sodelavcu, s katerim sta bila skupaj pred opravljanjem meritve, po prenosni radijski postaji sporočil, da se pomakne do avtocestne baze, kjer bo nadaljeval postopek in mu tako varuje postopek. Policist je potem ponovno pristopil do pritožnikovih vrat in ga ponovno pozval, naj mu izroči vozniško dovoljenje, vendar pritožnik dokumenta ponovno ni hotel izročiti v pogled. Držal ga je v svoji roki in ga odprl na v pogled. Policist je nadaljeval s postopkom. Pritožniku je rekel, naj mu pokaže obvezno opremo. Pokazal je le varnostni trikotnik, za komplet žarnic je dejal, da po ustavi RS žarnice niso več obvezne in da jih lahko menjajo le na pooblaščenih servisih. Policist je skozi celovitost postopka opravil tudi preizkus alkoholiziranosti z elektronskim alkoktestom znamke Drager, tip 6810, serijskih števil ARYJ 0093. Po pravilno opravljenem preizkusu je rezultat pokazal 0,0 mg/l alkohola. Policist je preizkus, katerega je opravil pritožnik, vpisal v evidenco opravljenih preizkusov. Zatem se je policist usedel v službeno vozilo ter za obe predočeni kršitvi napisal plačilni nalog. Med pisanjem plačilnega naloga je do policista pristopil pritožnik in zahteval osebne podatke policista. Le-ta mu je povedal priimek in ime. Ob izročitvi plačilnega naloga in obrazložitvi kršitve, je pritožnik v roke prejel plačilni nalog, vendar ga ni hotel podpisati z razlogom, da se ne strinja s kršitvami, saj meni, da le-teh ni storil.

6.1 DOKAZI

Dokazi, ki potrjujejo ugotovitve:

- delovni nalog prvega policista, z dne 9. 1. 2009, št. 33/2009,
- delovni nalog drugega policista, z dne 9. 1. 2009, št. 33/2009,
- plačilni nalog št. 90271416, z dne 9. 1. 2009,
- Zapisnik o opravljenih meritvah hitrosti z laserskim merilnikom hitrosti, znamke Jenoptik, tip Traffi Patrol št. 30110, z dne 9. 1. 2009.

6.2 PREDSTAVITEV SKLADNOSTI RAVNANJA POLICISTA Z VELJAVNIMI PREDPISI

Policist je nadzor prometa vršil v skladu s 3. členom Zakona o policiji in 11. členom Zakona o varnosti cestnega prometa ter izvajal ostala policijska pooblastila v skladu s 33. členom Zakona o policiji na dobro preglednem mestu, kjer je prometna površina in prehitevalni pas, ki je fizično zaprt s smernimi tablam pokončne zapore. Preglednost je dobra, saj pred

zaključkom avtoceste le-ta poteka v ravnini. Kljub preglednosti je iz strokovnega vidika vprašljiva varnost pri ustavitvi vozil, saj se hitrost popolnoma zmanjša in voznik vozilo zapelje med smerne table pokončne zapore prehitevalnega pasu.

Uporaba naprave merilnika hitrosti je bila v skladu z navodili proizvajalca in policist je upošteval navodila za uporabo laserskega merilnika hitrosti, znamke Jenoptik, tip Traffi Patrol (prost pogled na opazovani del ceste). Policist je opravljal meritve hitrosti s stabilno ramensko oporo kot to predpisuje 12. člen Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o meroslovnih zahtevah za merilnike hitrosti v cestnem prometu ter uporabljal laserski merilnik hitrosti z lastnim virom napajanja – baterijski akumulator, v skladu z navodilom za uporabo laserskega merilnika hitrosti, znamke Jenoptik. Policist je uporabljal laserski merilnik hitrosti v skladu s 15. členom Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o meroslovnih zahtevah za merilnike hitrosti v cestnem prometu, ki predpisuje obvezno slikovno dokumentiranje meritev, razen kadar se lahko rezultat merjenja hitrosti takoj po meritvi neposredno prikaže vozniku kontroliranega vozila.

Policist je ustavljal voznika motornega vozila v skladu s Katalogom standardov policijskih postopkov, poglavje III, šifra 27 (uporabiti predpisan znak, pokazati kraj ustavitve...) in ga ustavljal z znakom iz 1. odstavka 4. člena Pravilnika o znakih, ki jih dajejo policisti udeležencem cestnega prometa, ob tem pa uporabljal lopar za urejanje prometa, ki je predpisan v 11. členu Pravilnika o znakih, ki jih dajejo policisti udeležencem cestnega prometa, vendar ni izbral primerne kraja ustavitve.

Policist pred krajem ustavljanja motornega vozila ni postavil triopana znaka. Katalog standardov policijskih postopkov v III. poglavju, šifra 27, predpisuje, da policist postavi triopan znak, če okoliščine to dopuščajo in zagotovi druge ukrepe za zavarovanje. V obravnavanem primeru je bilo mesto kontrole dobro vidno, v preglednem polju preko 300 metrov. Mesto ustavitve pritožnika je bilo iz vidika varnosti udeležencev oporečno, saj morajo vozniki ob ustavljanju policista povsem zmanjšati hitrost in ustaviti vozilo med smernimi tablam pokončne zapore ali na odstavnem pasu, kar je možno izvajati le ob prometu, ko prihajajo posamezna vozila na daljši razdalji.

V postopku o prekršku z izdajo plačilnega naloga pritožniku, je policist, na podlagi 1. odstavka 57. člena Zakona o prekrških, prekršek ugotovil z uporabo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav – laserskim merilnikom hitrosti, znamke Jenoptik, tip Traffi Patrol in mu v skladu z omenjenim 1. odstavkom 57. člena Zakona o prekrških, Kataloga standardov policijskih postopkov, poglavje III, šifra 30 in poglavja 6.2. Usmeritev za izvajanje policijskih postopkov v cestnem prometu, predstavil storjeni prekršek.

Na podlagi 1. odstavka 57. člena Zakona o prekrških, je pritožnika pokazal njegovo izmerjeno hitrost na zaslonu merilnika, kot dokaz storitve prekrška.

Na podlagi 33. člena Zakona o policiji smejo policisti pri opravljanju nalog opozarjati, ukazovati, ugotavljati identiteto in izvesti identifikacijski postopek.

V primeru, ko je policist ukazal vozniku naj zapelje v križišču naravnost, kljub talnim označbam, ki še niso spremenjene in pritožnika zapeljal v prekršek neznatnega pomena, saj je ocenil da je bolj varno da voznika pozove v smeri platoja avtocestne baze DARS, je 1. odst. 122 člena ZVCP, pravilno saj znake in odredbe, ki jih dajejo policisti, razveljavijo prometna pravila in prometno signalizacijo.

V primeru kontrole dokumentov je voznik po 1. odstavku 237. člena ZVCP dolžan na zahtevo policista izročiti listino, s katero dokaže, da sme voziti vozilo.

Vodja obravnave pritožbe pozove pritožnika, da poda svojo izjavo o dogodku in ravnanju policista, v zvezi s katerim meni, da so policisti ustavljali na delu ceste in sicer ob zaključku avtoceste Peračica-Podtabor. Pove, da je navedenega dne policist ustavljajal na izredno nevarnem delu oz. odseku ceste, zato je ustavil na prvem primernem mestu. Ravno tako v bodoče ne pričakuje več policistov oz. njihove kontrole na tako nevarnem mestu. Pritožnik nadaljuje, da je policist imel izredno dolg postopek, saj se mu je izredno mudilo.

Pritožnik pove, da ima na zapisnik o obravnavi pritožbe pri vodji organizacijske enote pripombe, in sicer ponovno poudari, da se ne strinja z določitvijo mesta, kjer policisti ustavljajo in da so zato odgovorni nadrejeni in da se ne čuti krivega storitve prekrška, saj bi z ustavljanjem na predpisanem mestu ogrožal sebe in druge udeležence v prometu. Dejstvo utemelji s podatkom, da je z vozilom zapeljal naprej in ustavil na prvem po njegovem primernem mestu. Ob takem načinu ustavljanja je tudi policist ogrožen. V nadaljevanju pritožnik pove tudi to, da mu ni potrebno izročiti v pogled dokumente oz. voznškega dovoljenja, saj pozna zakonodajo, ravno tako pa je skeptičen glede kršitve hitrosti, saj je mnenja, da je sam vozil celo nekoliko hitreje.

Vodja obravnave pritožbe pozove policista, da poda svojo izjavo na pritožbo. Policist pove, da je kraj ustavljanja in opravljanja meritve hitrosti izbral glede na okoliščine, saj se na tem delu množično dogajajo kršitve hitrosti. Glede na trenutno situacijo prometa pa se mu je kraj ustavljanja zdel primeren. Vidljivost na tem odseku je dobra in je zato smatral, da v primeru večje gostote prometa zaradi same varnosti udeležencev in sebe, ne bi izvajal meritve. Policist doda, da je po ustavitvi takoj pristopil k vozniku in mu pokazal nesporno ugotovljeno prekoračitev hitrosti na zaslonu merilnika. Voznika je kasneje pozval, da se zapelje na najbolj primeren in varen kraj, kjer bodo nadaljevali s postopkom. V zvezi izročitve dokumentov ponovno poudari, da jih je voznik dolžan izročiti v pogled v skladu z ZVCP.

Komandir PPP Kranj je v zvezi obravnave pritožbe povedal, da je iz pritožbe razvidno, da se nanaša predvsem na stroko, in sicer pritožnik opozarja, da je kraj ustavljanja skrajno neprimeren. Komandir je pritožniku obrazložil samo delo in usmeritve dela enote PPP Kranj, s katero se je pritožnik v celoti strinjal. Posledično so postopki varnejši in učinkovitejši. V danem primeru je bil policist s svojim ravnanjem oz. takojšnjim pisanjem plačilnega naloga preuranjen, saj je potrebno ugotoviti vzrok, zakaj pritožnik ni takoj ustavil svojega vozila in ali je bil ugotovljen kakršenkoli drug namen voznika (bežanje, kriminaliteta ali grobo kršenje ZVCP ...). Pred izdajo plačilnega naloga bi morl policist namreč ugotoviti, ali je bil kršiteljev namen res beg.

Pritožniku je komandir obrazložil tudi pravilno delovanje merilnika hitrosti v skladu z vsemi predpisi in zakoni. Pritožnik nato ni imel pripomb.

Pritožniku je komandir pojasnil, da bo v nadaljevanju postopka, zahteve za sodno varstvo delno ugodena pritožniku in sicer bo prekrškovni organ PPP v tem primeru prekrškovni inšpektor, upošteval zahtevo za sodno varstvo pritožnika, v delu ki se nanaša na upoštevanje 3. odst. 122. člena ZVCP, da voznik ni ravnal po predpisanem znaku, s katerim ga policist ustavlja.

Pritožnik se strinja z ugotovitvami vodje organizacijske enote policije in s predlogom, da se postopek reševanja pritožbe zaključi s tem razgovorom (Pasar, 2009).

7 TEŽAVE V PRAKSI PRI HITREM PREKRŠKOVNEM POSTOPKU NA POSTAJI PROMETNE POLICIJE

A. SPLOŠNE TEŽAVE

Kljub vsem pravnim določilom, ki natančno urejajo postopek prekrškovnega organa, pa so se pojavile določene težave v zvezi vodenja postopka, ugotavljanja dejstev in okoliščin ter odločanja. Po uvedbi ZP-1 leta 2005 so bile prisotne predvsem začetne težave. Te so se kazale v kadrovskih zasedbah in pomanjkanju izkušenj s področja prekrškov. Pooblaščenice uradne osebe so prvič nastopale kot izdajateljice odločb, zato so bile izredno previdne, da ne bi prihajalo do grobih napak. Ker so to večinoma osebe, ki opravljajo poleg tega, da so pooblaščenice uradne osebe prekrškovnih organov, še svoje dotedanje običajno delo, so se začeli pojavljati tudi sodni zaostanki. Veliko problemov je prihajalo tudi pri vodenju in arhiviranju zadev na strani administracije, ki daje tem pooblaščenim osebam potrebno pomoč. Na srečo pa je prišlo do spremembe ZP-1 leta 2006, ki daje veliko večja pooblastila policistom, kateri opravijo po novem večino hitrih postopkov, za katere je bilo potrebno pred tem izvesti sicer hiter postopek, vendar včasih kar dosti zapleten in ne vreden več besede hiter. Tako se sodni zaostanki hitro zmanjšujejo.

Pojavljajo se primeri nepravilnega vročanja odločb o prekrških ali plačilnih nalogov pravnim osebam in odgovornim osebam pravnih oseb. Navedene odločbe je potrebno kljub temu, da so z eno odločbo lahko kaznovani tako pravna oseba kot tudi odgovorna oseba pravne osebe, vročiti posebej pravni osebi in posebej odgovorni osebi. Še vedno se v nekaterih primerih dogaja, da se odgovorni osebi pravne osebe vroča preko pravne osebe, pri čemer se domneva, da je bila vročitev opravljena neposredno odgovorni osebi. Pravilno je samo, da je iz naslova pošiljke jasno razvidno, da je pošiljka namenjena odgovorni osebi, šele v tem primeru je mogoče šteti, da je vročitev odgovorni osebi sploh opravljena. V kolikor odgovorni osebi vročitev ni pravilno opravljena, ima ta pravico podati zahtevo za sodno varstvo in v njej pobudo za vrnitev v prejšnje stanje. Dolžnost prekrškovnega organa pa je izdati sklep z ugoditvijo po vrnitvi v prejšnje stanje in obenem opraviti pravilno vročanje odgovorni osebi. Šele od omenjene vročitve začno teči roki (plačila, vložitev zahteve za sodno varstvo).

Z uvedbo zadnje spremembe in dopolnitve ZP-1D je bila rešena problematika zaračunavanja stroškov postopka ob izdaji plačilnega naloga. Pri nekaterih postopkih, za katere so v praksi izpolnjeni pogoji, da se zaključijo s postopkom izdaje in vročitve plačilnega naloga, so pred tem nastale težave zaradi plačila stroškov postopka, ker je zakon določal, da se v postopku z izdajo plačilnega naloga stroški postopka ne plačajo oziroma zahtevajo. Tak primer je bila izdaja plačilnega naloga (ZVCP-1 v povezavi z ZP-1) oziroma globe v primeru, ko je policist odredil izredni tehnični pregled za vozilo, ki se je kasneje izkazalo za tehnično neizpravno. Po depešni usmeritvi policije je bilo tedaj tolmačenje, da v takem primeru poravnane nastale stroške prekrškovni organ, ta pa jih je kasneje z odločbo, izdano v hitrem postopku, za opravljeni tehnični pregled, določil in izterjal v okviru stroškov postopka. Kršitelju se je odvzela pravica do plačila polovičnega zneska v za to predpisanem roku. Sedaj se je primer takšnega postopka uredil s pomočjo zakonskih določb. V takem primeru je potrebno izdati poseben plačilni nalog, ki vsebuje izjavo kršitelja in tudi eventualne stroške postopka. Tudi v primeru odločbe, ki se jo lahko izda kasneje (zaradi ugovora), je možno plačilo polovičnega zneska globe (ZP-1, 56a. člen).

B. VODENJE KAZENSKIH TOČK KOT STRANSKE SANKCIJE NA PODROČJU VARNOSTI CESTNEGA PROMETA

Samo izrekanje te stranske sankcije in pristojnost ne delajo večjih težav. Nastopi pa težava pri dokaj dolgotrajni poti, da te kazenske točke zaživijo v praksi. Pot se začne pri policistu, ki kazenske točke vnese v plačilni nalog, zatem jih organizacijska enota policije vnese v računalniško bazo podatkov za obravnavanega kršitelja. Ko točke postanejo pravnomočne in izvršljive, se prenesejo v bazo evidence kazenskih točk. To bazo vodi poseben oddelek na Ministrstvu za pravosodje. Evidenca vsebuje število izrečenih kazenskih točk za posamezne storilce prekrškov in pravnomočnih odločb o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja. Evidenca se vodi zaradi evidentiranja in obdelave podatkov o storilcih prekrškov, ki so jim bile za prekrške v cestnem prometu izrečene kazenske točke in števila izrečenih kazenskih točk, evidentiranju podatkov o tem, katerim voznikom je bilo izrečeno prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja oziroma prepoved uporabe vozniškega dovoljenja na ozemlju RS na podlagi doseženega ali preseženega z zakonom določenega števila kazenskih točk v cestnem prometu (ZP-1, 207. člen, 1. odstavek). Tako se kršitelju odpre dosje točk – mapa, v kateri se zbirajo te kazenske točke. Ko v za to določenem času (treh let) kršitelj zbere osemnajst kazenskih točk (voznik začetnik sedem), ta oddelek obvesti o tem, po kraju prebivališča kršitelja, pristojno sodišče. Nato mora sodišče od vseh organizacijskih enot (prekrškovnih organov) policije, ki so izdajale te kazenske točke, pridobiti podatke o pravnomočnih sodbah oziroma odločbah o prekrških, s katerimi so bile storilcu izrečene kazenske točke v cestnem prometu, skupaj z navedbo organa, ki je odločbo ali sodbo izdal, datum izdaje in pravnomočnosti sodbe oziroma odločbe (ZP-1, 202a. člen, 1. odstavek). Ko ima sodišče te navedbe zbrane, s sklepom odloči oziroma izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja. Zoper ta sklep je dovoljena pritožba. Šele nato se zadeva vnese v bazo vozniških dovoljenj, katero vodijo zaenkrat še upravne enote. Tako ima v uradnih evidencah kršitelj vnešeno prepoved uporabe vozniškega dovoljenja oziroma prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja. Potrebno je poudariti, da mora policist, ki ima postopek s kršiteljem, obvezno preveriti prek operativno komunikacijskega centra ali stalnega dežurnega policista organizacijske enote, ali ima dotični kršitelj veljavno vozniško dovoljenje ali ne, da lahko pravilno izvede in zaključi postopek.

To ločeno zbiranje in ločeno izrekanje ustvarja zapleteno in drago proceduro in stroški niso primerljivi z učinki. Najboljše bi bilo, če bi že predlagatelji zakona najprej vse določbe s področja kazenskih točk zbrali in nato uredili na enem mestu, poglavju, tako, da bi postopek skrajšali, poenostavili in informatizirali (Jenuš, 2006, str. 16).

C. RAVNANJE POLICISTA PRI OBRAVNAVANJU IN UKREPANJU V PRIMERU PROMETNIH NESREČ

Ravnaje policista v prometnih nesrečah je odvisno predvsem od pojmovanja prometne nesreče, prometne nesreče z neznatno nevarnostjo v povezavi z določbami ZP-1, predvsem s tistimi, ki govorijo, kdaj hitri postopek ni dovoljen. Prometna nesreča je v skladu z ZVCP-1 nesreča na javni cesti ali nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, v kateri je bilo udeleženo vsaj eno premikajoče se vozilo in je v njej ena oseba umrla ali je bila telesno poškodovana ali je nastala materialna škoda.

Prometna nesreča z neznatno nevarnostjo je v skladu z določbo tretjega odstavka 134. člena, ZVCP-1, prometna nesreča, ki ima za posledico le majhno materialno škodo in je bila povzročena s prekrškom, za katerega je predpisana samo globa in je bil storjen v okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega. Majhne materialne škode ZVCP-1 niti ZP-1 ne

določata, se je pa mogoče glede tega načelno opreti na določbo KZ RS, ki v opredelitvi pojmov določa majhno premoženjsko škodo v znesku, ki ne presega polovice povprečne neto plače v RS v času storitve kaznivega dejanja. Ob vsem tem je potrebno upoštevati, da je neposredna primerjava škode v mnogih primerih otežena, saj je enaka poškodba na različnih tipih vozil lahko cenovno zelo različna. Prav zaradi tega je pri opredeljevanju prometne nesreče z neznatno nevarnostjo teža prekrška oziroma njegov potencial ogrožanja v cestnem prometu pomembnejši kriterij od višine materialne škode. Za prekrške sme biti v takem primeru torej predpisana samo globa, brez stranske sankcije (prepoved vožnje motornega vozila ali izrek kazenskih točk). Tak prekršek je mogoče razumeti izključno kot temeljni prekršek in ne kot njegovo kvalificirano obliko, kar zelo jasno izhaja iz ZVCP-1¹⁷, ki prometno nesrečo z neznatno nevarnostjo v tem smislu izrecno izvzema iz splošnega pojmovanja prometne nesreče.

Prometna nesreča z neznatno nevarnostjo je lahko povzročena le s prekrškom, ki je storjen v okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega. Zaradi tega ni mogoče v nobenem primeru (tudi ob neznatni materialni škodi) šteti za prometno nesrečo z neznatno nevarnostjo prometne nesreče, ki se denimo pripeti zaradi premajhne varnostne razdalje na cesti (npr. avtocesti), po kateri vozila oziroma vozniki vozijo z veliko hitrostjo. Povsem drugo je prometna nesreča, ki se pripeti zaradi premajhne varnostne razdalje v počasi vozeči koloni vozil (npr. pred mejnim preходом), zaradi majhne hitrosti in s tem povezane neznatne stopnje ogroženosti je to praviloma prometna nesreča z neznatno nevarnostjo. Prav zaradi tega, ker je pri prometni nesreči z neznatno nevarnostjo stopnja ogroženosti neznatna in praviloma občutno manjša, kot pri ogrožanju, je v ZVCP-1 določeno, da se izreče prepoved vožnje motornega vozila v vseh primerih ogrožanja v cestnem prometu in le pri tistih prometnih nesrečah, ki so povzročene s prekrškom z velikim potencialom ogrožanja. Odločitev o tem, da gre za prometno nesrečo z neznatno nevarnostjo, seveda ne sme biti v nasprotju s pozitivno zakonodajo, torej tudi ne z določbami, ki govorijo, kdaj hitri postopek ni dovoljen (ZP-1, 52. člen). Policistu pa je vsekakor dopustiti pravico, da od več pravno možnih rešitev izbere tisto, ki je v javnem interesu in strokovno korektna.

Policisti, ki opravljajo ogled kraja prometne nesreče oziroma ugotavljajo dejstva in zbirajo dokaze v zvezi s prometno nesrečo, ne odločajo o vzroku nesreče po prostem preudarku, ampak v skladu z uveljavljeno metodologijo in po postopkih, ki jih narekuje stroka. Pri prometni nesreči druge, tretje in četrte kategorije mora policist opraviti vse potrebno za zavarovanje kraja prometne nesreče ter opraviti ogled. Pri prometni nesreči prve kategorije (samo materialna škoda) pa mora priti na kraj nesreče (ko je o njej obveščen ali kako drugače izve zanjo) ter ugotoviti dejstva ter zbrati dokaze, potrebne za odločitev o prekršku, ki je bil vzrok te nesreče. Če gre za neznatno nevarnost¹⁸, lahko policist opusti takšno ugotavljanje oziroma zbiranje, če neposredni udeleženci in udeleženci prometne nesreče, ki so v tej nesreči utrpeli materialno škodo, s tem soglašajo, ter izdati zapisnik, da policija odstopa od pregona. V kolikor tega ni, ravna policist enako kot pri vseh prometnih nesrečah prve kategorije. Tako lahko sklepamo, da je prometna nesreča z neznatno nevarnostjo nedvomno v pristojnosti policije kot prekrškovnega organa (Dragutin, 2006, str. 2).

Drug primer se nanaša na prometno nesrečo, v kateri je udeleženo le povzročiteljevo vozilo, ter je nastala samo materialna škoda na njegovem vozilu in/ali je bil telesno poškodovan sam

¹⁷ Če udeleženec cestnega prometa s prekrškom iz tega zakona ogrozi drugega udeleženca cestnega prometa ali povzroči prometno nesrečo, razen prometne nesreče z neznatno nevarnostjo, se kaznuje za prekršek z najmanj 125.19 evra. Vozniku motornega vozila se izreče tudi najmanj tri kazenske točke (ZVCP-1, 234. člen, 1. odstavek).

¹⁸ Te prometne nesreče predstavljajo zelo majhen del prometnih nesreč prve kategorije.

povzročitelj. V tej zadevi pa se voznika kaznuje samo za temeljni prekršek in se mu izda posebni plačilni nalog. Potrebno je opraviti vsa procesna dejanja v zvezi z ogledom kraja prometne nesreče, v kolikor gre za prometno nesrečo tretje kategorije, pa je potrebno podati tudi poročilo na pristojno državno tožilstvo. Če je pri takšni prometni nesreči povzročena škoda drugi osebi (npr. kmetu, cestnemu podjetju, upravljavcu ceste), ne gre več za prometno nesrečo, v kateri je udeležen samo povzročitelj. Policist mora zato to obravnavati kot vse ostale prometne nesreče, pri katerih je nastala materialna škoda ali telesna poškodba drugemu udeležencu. Sledi podaja obdolžilnega predloga na pristojno sodišče.

Iz javnega mnenja in razgovorov s pooblaščenimi uradnimi osebami prekrškovnih organov je sklepati, da prekrškovni organi v Sloveniji v podobnih ali enakih primerih prometnih nesreč ne ravnaajo enako. Vzrok je, da je izredno težko uvesti neko enotnost obravnavanja prekrškov, saj ocene neznatne nevarnosti ali prekrška neznatnega pomena izhajajo iz osebnosti ljudi, torej teh pooblaščenih uradnih oseb, ki morajo odločati oziroma postopek voditi. Tako se lahko za enak prekršek, katerega posledica je prometna nesreča, kršitelj v enem dnevu sreča z več različnimi možnimi sankcijami za isti prekršek, od izdaje posebnega plačilnega naloga, zabeležke v poročilu, do podanega obdolžilnega predloga na sodišče (torej tri različne sankcije oziroma ukrepi za isti prekršek).

8 ZAKLJUČEK

Pravo o prekrških je ena najbolj značilnih sestavin kaznovalnega pravnega sistema Republike Slovenije. Kaznovalno pravo v širšem pomenu besede zajema skupino kaznivih ravnanj, kjer so z zakonodajo urejene kaznovalne sankcije. Zdi se, da so kazniva dejanja na vrhu lestvice škodljivosti. Pri nas gojimo pravni sistem, ki prekrškov ne uvršča v kategorijo kaznivih ravnanj, temveč v posebno kategorijo prekrškovnih dejanj. Predvsem z Zakonom o prekrških iz leta 1983 se je poskušalo pravo o prekrških reorganizirati tako, da bi bil to bolj učinkovit sistem. Sledile so spremembe zakona, ki pa niso prinesle želenih rezultatov. Takratnim sodnikom za prekrške so z dodajanjem pristojnosti še v gospodarske prestopke zadali še večje breme, zato učinkovitost reševanja zadev ni dosegla želenih rezultatov. Po mnenju operativnega dela policije, sodstva in nekaterih kriminologov je bil zato potreben hiter odziv in priprava učinkovitega zakona, ki je primerljiv z zakoniki razvitih evropskih držav. Z reorganizacijo organov, ki po novem vodijo postopke o prekršku, se je povečala učinkovitost reševanja zadev, saj se večina postopkov vodi na tistih ravneh, kjer so prekrški odkriti. Kljub obravnavi storilcev v hitrem postopku, še vedno ostaja možnost zahteve za sodno varstvo ali ugovora, kar od zakonodaje zahteva Ustava Republike Slovenije.

S samo uvedbo prekrškovnega organa je policija pridobila novo pooblastilo. Posledično je možno zaključiti, da vse zadnje spremembe vplivajo na učinkovito izvajanje materialnih predpisov in pozitivno vplivajo na hitrost postopka o prekršku. Potrebno je opozoriti, da se dejanski učinki ne bodo pokazali takoj, temveč mora preteči daljše časovno obdobje. Dogaja se, da se zakon o prekrških nenehno spreminja, zaradi česar vpliva na dobro in kvalitetno vodenje postopkov o prekršku, kot tudi na poznavanje predpisov s strani državljanov. Vemo tudi, da ob spremembi zakona, ne bomo dobili dejanskega stanja, vendar mora preteči daljše obdobje.

Na osnovi literature, praktičnih primerov in zlasti z neposrednim opazovanjem dela policistov na terenu in vodstva PPP kot prekrškovnega organa, lahko ugotovim, da so prekrškovni postopki hitrejši, poenostavljeni in da prihaja do težav zaradi prehitrega spreminjanja in dopolnjevanja tako ZP-1 kot tudi ostale zakonodaje. Torej prekrškovni organ in s tem tudi policija kot prekrškovni organ lahko doseže spremembe na področju prekrškov, posledično večje spoštovanje predpisov in s tem manj kršitev predpisov. Lahko ugotovimo, da smo z vsemi spremembami dosegli učinkovitost, saj se kršitelji zavedajo, da bodo lahko za vsako kršitev kaznovani in da se kazni zaradi hitrejše obravnave postopka ne bodo mogli izogniti.

Najbolj so se mi vtisnile v spomin besede komandirja PPP Kranj, Jožeta Pasarja, ki je dejal, da bomo uspeh dosegli takrat, ko na cestah ne bo več smrtnih žrtev in telesno poškodovanih, materialna škoda pa bo zmanjšana ali je sploh ne bo.

Pridružujem se mnenju vodstva PPP Kranj in vseh policistov, ki verjamejo, da s spremembo zakonov ne bomo dosegali zastavljenih ciljev, saj se mora spremeniti tudi kultura voznikov. Vozniki se morajo zavedati posledic kršenja pravil. Zakonodajalec pa bi se moral zavedati, da je potrebno delati predvsem na preventivi in zgodnji vzgoji otrok.

LITERATURA

- BALAŽIC, Irena. Zahteva za sodno varstvo v postopku o prekršku. Pravna praksa. 2004, GV Založba, d.o.o., str. 227–249.
- BALAŽIC, Irena. Novosti Zakona o prekrških. Podjetje in delo. 2002, št. 6/7, GV Revije d.o.o., str. 1463–1471.
- ČAS, Petra in OREL, Nuša. Praktični vodnik prekrškovnim organom po novem Zakonu o prekrških z vzorci. Maj 2005.
- GRIL, Suzana. Procesno pravne določbe ZP-1. Pravna praksa. 2004, št. 38, GV Založba, d.o.o., str. 27.
- GRIL, Suzana. Procesno pravne določbe ZP-1 (drugi del). Pravna praksa. 2005, št. 5, GV Založba, d.o.o., str. 11.
- JENULL, Hinko. Reforma prekrškovnega prava. Pravna praksa. 2003, št. 2, GV Založba, d.o.o., str. 3.
- JENULL, Hinko. Prenajljeno spreminjanje Zakona o prekrških-analiza predloga novele ZP-1C. Pravna praksa. 2006, št. 5, GV Založba, d.o.o., str. 16.
- KEČANOVIČ, Bečir. Policijska pooblastila-je res za vse kriv zakon ? Pravna praksa. 2002, št. 40, GV Revije, d.o.o., str. 34.
- KEČANOVIČ, Bečir. Ali je sedanja ureditev policije sploh smiselna ? Pravna praksa. 2004, št. 42, GV Založba, d.o.o., str. 23.
- KOMAN, Ana. Materialno pravna ureditev prava prekrškov in postopek o prekršku. Upravna akademija. Ljubljana, 2004.
- PETEK, Marko. Izobraževanje za delo s Provido 2000. Ljubljana, 2001, str. 3-4.
- ŠUGMAN, G., Katja. Ustavnopravni položaj sodnika za prekrške. Podjetje in delo. 2002, št. 6-1, GV Založba, d.o.o., str. 1308–1315.
- TRATAR, Boštjan. Uvodna pojasnila k ZP-1. Založba Uradni list RS, Ljubljana 2003, str. 15–91.
- TAMŠE, Božena. Vloga sodišč za prekrške v povezavi s policijo kot prekrškovnim organom po določenih novega Zakona o prekrških ali razlogi za pripravo in sprejetje novega Zakona o prekrških. 4. Slovenski dnevi varstvoslovja, 2003.
- ŽABERL, Miroslav. Policijska pooblastila. Visoka policijska varnostna šola, Ljubljana, 2001.
- ŽABERL, Miroslav. Policija kot prekrškovni organ. 4. Slovenski dnevi varstvoslovja, 2003.

PRAVNI VIRI

- Ustava RS. URS, Ur. l. RS, št. 33-1409/1991; UzS68, Ur. l. RS, št. 42-2341/1997; UZ80, Ur. l. RS, št. 66-3052/2000; UZ3a, 47, 68, Ur. l. RS, št. 24-899/2003; UZ14, Ur. l. RS, št. 69-3088/2004; UZ43, Ur. l. RS, št. 69-3090/2004; UZ50, Ur. l. RS, št. 69-3092/2004; UZ(121, 140, 143), Ur. l. RS, št. 68-2951/2006.
- Zakon o prekrških. ZP-1, Ur. l. RS, št. 7/2003; ZP-1B, Ur.l. RS, št. 44-1738/2005; ZP-1C, Ur.l. RS, št. 40-1767/2006; ZP-1D, Ur.l. RS, št. 115/2006.
- Zakon o policiji. ZPol, Ur.l. RS, št. 49-2140/1998; ZPol-A, Ur.l. RS, št. 93-4635/2001; ZPol-B, Ur.l. RS, št. 79-3740/2003; ZPol-C, Ur.l. RS, št. 50-2296/2004; ZPol-D, Ur.l. RS, št. 53-2219/2005; ZPol-E, Ur.l. RS, št. 98-4297/2005; ZPol-F, Ur.l. RS, št. 78-3402/2006; ZPol-UPB6, Ur.l. RS, št. 107-4583/2006.
- Zakon o varnosti cestnega prometa. ZVCP-1, Ur.l. RS, št. 83-3690/2004; ZVCP-1A, Ur.l. RS, št. 35-1163/2005; ZVCP-1B, Ur.l. RS, št. 69-3065/2005; ZVCP-1C, Ur.l. RS, št. 108-4687/2005; ZVCP-1D, Ur.l. RS, št. 105-4489/2006; ZVCP-1-UPB4, Ur.l. RS, št. 133-5573/2006.
- Zakon o državni upravi. ZDU-1, Ur.l. RS, št. 52-2526/2002; ZDU-1A, Ur.l. RS, št. 56-2775/2003, ZDU-1B, Ur.l. RS, št. 61-2802/2004; ZDU-1C, Ur.l. RS, št. 123-5121/2004 ZDU-1D, Ur.l. RS, št. 93-4019/2005; ZDU-1-UPB4, Ur.l. RS, št. 113-5007/2005.
- Kazenski zakonik. KZ, Ur.l. RS, št. 63-2167/1994; KZ-A, Ur.l. RS, št. 23-1035/1999; KZ-B, Ur.l. RS, št. 40-1662/2004; KZ-UPB1, Ur.l. RS, št. 95-4208/2004.
- Zakon o varstvu osebnih podatkov. ZVOP-1, Ur.l. RS, št. 86-3836/2004; ZInfP, Ur.l. RS, št. 113-5005/2005.
- Zakon o kazenskem postopku. ZKP, Ur.l. RS, št. 63/1994; ZKP-A, Ur.l. RS, št. 72-3622/1998; ZKP-B, Ur. l. RS, št. 6-213/1999; ZKP-C, Ur.l. RS, št. 66-3053/2000; ZKP-D, Ur.l. RS, št. 111-5492/2001; ZKP-E, Ur.l. RS, št. 56-2770/2003; ZKP-F, Ur.l. RS, št. 43-1926/2004; ZKP-G, Ur.l. RS, št. 101-4401/2005; ZKP-UPB3, Ur.l. RS, št. 8-296/2006.
- Zakon o orožju. Zoro-1, Ur.l. RS, št. 61-2747/2000; Zoro-1A, Ur.l. RS, št. 73-3235/2004; Zoro-1-UPB1, Ur.l. RS, št. 23-777/2005.
- Zakon o varstvu javnega reda in miru. ZJRM-1; Ur.l. RS, št. 70-2998/2006.
- Uredba o organih v sestavi. Ur.l. RS, št. 58-2930/2003; št. 45-2135/2004; št. 138-5936/2004; št. 52-2165/2005; št. 82-3545/2005; št. 17-634/2006; št. 76-3292/2006; št. 132-5517/2006.
- Uredba o vrsti izobrazbe, strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku, s prilogo 1 in 2. Ur.l. RS, št. 42-1873/2004.
- Pravilnik o policijskih pooblastilih. Ur.l. RS, št. 40-1777/2006.
- Pravilnik o obliki in vsebini vpisnikov in pomožnih knjig pri prekrškovnih organih. Ur.l. RS, št. 127/2006.
- Pravilnik o kazenski evidenci. Ur.l. RS, št. 34/2004; Ur.l. RS, št. 127/2006.
- Akt o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v policiji z vsemi spremembami in dopolnitvami. Št. 27-4-011/9-04 do zadnje spremembe in dopolnitve akta z 19. 01. 2006.

- Odločba Ustavnega sodišča RS. U-I-321/1996, Ur.l. RS, št. 61/96.
- Odločba Ustavnega sodišča RS. Up-159/1996, Ur.l. RS, št. 39/96.
- Odločba Ustavnega sodišča RS. U-I-117/1993 Ur.l. RS, št. 13/95.
- Odločba Ustavnega sodišča RS. U-I-167/1997 Ur.l. RS, št. 45/97; Ur.l. RS, št. 73/97.
- Odločba Ustavnega sodišča RS. Odločba o neskladnosti 1. člena ZRPJZ z Ustavo, Ur.l. RS, št. 13-664/1995.

DRUGI VIRI

- Besedilo členov, ki se spreminjajo v ZP-1. Ministrstvo za pravosodje. Marec 2006, Ljubljana, št. 716-01/89-1/80.
- Osnutek opomnika za izvajanje postopkov policistov. Delovno gradivo. Generalna policijska uprava. 2004.
- DRAGUTIN, Mate. Mnenje ministra za notranje zadeve glede prometne nesreče z nezadostno nevarnostjo. Okrožnica, Ljubljana, 2006.
- Baza statističnih kazalcev PU Kranj in PPP Kranj. 2008, št. 10, tabela 11.
- Mnenje Vrhovnega državnega tožilstva. Št. KT2/2006-1606.
- Navodilo za uporabo – ALCOQUANT 3020. Št. 09/99/0.
- Podatki iz poročila za finančno poslovanje z obrazci JVPRM – 1, JVPRM – 22 na PPP Kranj. Št. 8-42, 9-42, 10-42, 11-42/2006, 2007, 2008.
- Razgovori s predstojnikom PPP Kranj, Jožetom PASARJEM in pomočnikom komandirja PPP Kranj Damjanom HVAŠTIJEM. 05. 11. 2008, 13. 12. 2008, 11. 01. 2009.
- Register predpisov Slovenije. URL=http://zakonodaja.gov.si/rpsi/rps_kazala.html « 5. 12. 2008.
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija. URL=<http://www.policija.si/si/index.html>« 19. 11. 2008, 20. 12. 2008 13. 01. 2009.
- Primotehna d. o. o. E – varnost v prometu, www.avtosole.com. URL=<http://www.varnostvprometu.org/>«. 21. 12. 2008, 14. 01. 2009.

SEZNAM TABEL IN GRAFIKONOV

SEZNAM TABEL

Tabela 1: Postopki o prekršku na PPP Kranj v obdobju od 01. 01. do 31. 12. v letih 2006-2007-2008	12
---	----

SEZNAM GRAFIKONOV

Grafikon 1: Primerjava postopkov o prekršku na PPP Kranj v enakem obdobju od 01. 01. 2006 do 31.12. 2008	13
Grafikon 2: Primerjava postopkov o prekršku na PPP Kranj v obdobju od 01. 01. do 31. 12. 2006, v odstotkih	13
Grafikon 3: Primerjava števila zadev na področju prekrškov v odstotkih, ki jih je prejelo v obravnavo sodišče in jih je obravnavala PPP Kranj, za obdobje 01. 01. 2006 do 31. 12. 2006.....	14
Grafikon 4: Primerjava postopkov o prekrških na PPP Kranj v obdobju od 01.01.2007 do 31.12.2007, v odstotkih	14
Grafikon 5: Primerjava števila zadev na področju prekrškov v odstotkih, ki jih je prejelo v obravnavo sodišče in jih je obravnavala PPP Kranj, za obdobje 01. 01. 2007 do 31. 12. 2007	14
Grafikon 6: Primerjava postopkov o prekrških na PPP Kranj v obdobju od 01. 01. 2008 do 31. 12. 2008, v odstotkih	15
Grafikon 7: Primerjava števila zadev na področju prekrškov v odstotkih, ki jih je prijelo v obravnavo sodišče in jih je obravnavala PPP Kranj, za obdobje 01. 01. 2008 do 31. 12. 2008	15

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

CPP	Cestnoprometni prekršek
EMŠO	Enotna matična številka občana
FIO	Fonetični indeks oseb
GPU	Generalna policijska uprava
ipd.	in podobno
itd.	in tako dalje
JRM	Javni red in mir
JVPROM-1	Oznaka predpisanega obrazca – plačilni nalog
JVPROM-22	Oznaka predpisanega obrazca – posebni plačilni nalog
KZ	Kazenski zakonik
npr.	na primer
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve
PPP	Postaja prometne policije
PU	Policijska uprava
PMP	Postaja mejne policije
PLP	Postaja letališke policije
PŽP	Postaja železniške policije
PKP	Postaja konjeniške policije
PVP	Postaja vodnikov službenih psov
RS	Republika Slovenija
Ur.l. RS	Uradni list Republike Slovenije
URS	Ustava Republike Slovenije
ZDU-1	Zakon o državni upravi
ZP-1	Zakon o prekrških
ZKP	Zakon o kazenskem postopku
ZJRM-1	Zakon o varstvu javnega reda in miru
ZNDM-1	Zakon o nadzoru državne meje
ZUP	Zakon o splošnem upravnem postopku
ZVCP-1	Zakon o varnosti cestnega prometa
ZVOP-1	Zakon o varstvu osebnih podatkov

PRILOGE

- Priloga 1: Plačilni nalog, obvestilo o prekršku ali potrdilo o plačani globi, JVPR0M-1
- Priloga 2: Posebni plačilni nalog, obvestilo o prekršku ali potrdilo o plačani globi, JVPR0M-22
- Priloga 3: Obrazec, namenjen enotnemu postopku pri evidentiranju prekrška-kot pripomoček pred končnim izdelkom – ugotovitev prekrška, POL-5
- Priloga 4: Obvestilo kršitelju, da se izjavi o dejstvih in okoliščinah prekrška

Priloga 1

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE
POLICIJA

Serijska številka: 0000076187004

PLAČILNI NALOG
OBVEŠTILO O PREKRŠKU
POTRDILO O PLAČANI GLOBI
* (Pojasnilo na hrbtni strani)

Prekrškovni organ _____
(policijska enota)

(naslov enote)

Plačilni nalog je izdan na podlagi 57. člena Zakona o prekrških (Ur. list RS, št. 55/05-UPB2 in 40/2006).

KRŠITELJ

Ime: _____	M	Ž
<small>(fizična ali odg. oseba - oz. naziv pravne osebe)</small>		
EMŠO: _____	Roj. kraj: _____	Državljanstvo: _____
<small>(za tuja rojstni datum, za pravno osebo matična številka)</small>		
Zaposlitev: _____	<small>(za odgovorno osebo)</small>	
Prebivališče/sedež pravne osebe:		
Kraj: _____	Ulica: _____	H. št.: _____
Upravna enota: _____	Država: _____	
Začasno prebivališče:		
Kraj: _____	Ulica: _____	H. št.: _____
Upravna enota: _____	Država: _____	

PODATKI O PREKRŠKU

Čas in kraj prekrška: _____	Lokacija: _____
<small>(datum)</small>	<small>(ura)</small>
<small>(kraj, ulica, hišna št., vrsta ceste, cesta, odsek, stacionaža, mejni sektor, sekcija, mejni prehod)</small>	
Opis kraja: C - cesta/trg, S - stanovanje, G - gostinski objekt, F - poslovni prostor, J - javni shod, P - javna prireditev, V - viak, A - ostala sredstva javnega prevoza, D - mejni prehod, R - reka/jezero/morje, Z - zelena meja, B - zelena meja - bližina MP, M - modra meja, E - zelena meja - most, N - drugo	
Reg. št. vozila: _____	Vrsta, znamka, tip: _____
Št. voz. dov.: _____	Organ in datum izdaje: _____
Kateg. vozila: _____	Vrsta voznika: _____

Kršitev:	Predpis:	Člen:	Odstavek:	Točka:	Alinea:	Zveza:	Predpisana globa	Kaz. točke
1								
2								
3								
4								
5								
IZREČENA GLOBA / KAZENSKÉ TOČKE:							SKUPAJ:	
Izrečena globa JE/NI plačana takoj na kraju (4. odst. 57. člena ZP - polovični znesek globe).								

Pouk o pravici do pravnega sredstva: Na podlagi tretjega odstavka 57. člena Zakona o prekrških lahko v roku 8 dni priporočeno po pošti ali osebno vložite pisno zahtevo za sodno varstvo pri prekrškovnem organu, katerega pooblaščenca uradna oseba je izdala plačilni nalog. Če ne bo vložena zahteva za sodno varstvo, lahko v roku 8 dni po pravnomočnosti plačilnega naloga plačate polovico izrečene globe, sicer bo izrečeno globo prisilno izterjal organ, ki je pristojen za izterjavo davkov.

Sodišče na podlagi vložene zahteve za sodno varstvo v rednem sodnem postopku lahko dejansko stanje ugotovi drugače kakor prekrškovni organ, v tem primeru glede pravne opredelitve prekrška in izrečene sankcije ni vezano na odločitev prekrškovnega organa.

Kršitelj, ki bi se z odhodom zaradi prebivanja v tujini lahko izognil plačilu globe, mora plačati globo takoj na kraju storitve, sicer policist izvede vse potrebne ukrepe za zavarovanje izvršitve po Zakonu o prekrških. Vložena zahteva za sodno varstvo zadrži izvršitev globe.

Potrdilo o vročitvi

Podpis prejemnika

Datum vročitve

Podpis policista

(dan in mesec z besedami)

Opombe: _____

Serijska številka: **0000076187004**

PODATKI O PREKRŠKU – UKREPI POLICIJE **JRM**

Intervencija: DA/NE

Objekt nasilja: O – otrok, 2 – ženska, P – policist, D – nasilje v družini, V – objekt/vandalizem

Vpliv alkohola: DA/NE /ODKLON

Vpliv drugih psihoaktivnih snovi: DA/NE/ODKLON

Kršitelja izročila PPE: DA/NE

Odvzem smučarske vozovnice: DA/NE

PODATKI O PREKRŠKU – UKREPI POLICIJE **CPP**

Način storitve: Prom. nesreča Parkiranje CPP

Čelada/var. pas: DA/NE Izločitev vozila/voznika (239, 240, 245, 248, 249): _____

Začasni odvzem vozniškega dovoljenja: _____ Zaseg zaradi predelave vozila (248): _____

Začasni odvzem reg./preizk. tablic: _____ Odstranitev vozila: _____

Začasne prepovedi (111, 246, 247): _____ Odreditev tehničnega pregleda (241): _____

Odreditev tehtanja vozila: _____

Postopek za prepoznavo simpt. vožnje pod vplivom mamil, zdravil ... _____ Simptomi: DA / NE

PODATKI O PREKRŠKU – UKREPI POLICIJE **MEJA - TUJCI**

Vstop – izstop

Način prestopa meje: s pomočniki – brez pomočnikov

Natančen opis kraja (za prestop meje): _____

Katastrska občina: _____

Vštevanje pridržanja v globo: DA / NE

KRATEK OPIS PREKRŠKA TER NAVEDBA DOKAZOV

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE
POLICIJA

NAMEN
GLOBE ZA PREKRŠKE

NAMEN

ZNESEK:

SKLIC:
0000076187004

IME:

NASLOV:

KRAJ:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE
POLICIJA

NAMEN: PREJEMNIK
GLOBE ZA PREKRŠKE

ROK PLAČILA:

RAČUN:
SIT 01100-8450047266

SKLIC:
0000076187004

IME:
MIN. ZA NOTRANJE ZADEVE, POLICIJA

NASLOV:
ŠTEFANOVA ULICA 2

KRAJ:
1501 LJUBLJANA

DATUM PLAČILA

PODPIS NALOGODAJALCA

NALOGODAJALEC

POSEBNA POLOŽNICA

ZNESEK:

RAČUN:

SKLIC:

IME:

NASLOV:

KRAJ:

SI

Priloga 2

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE
POLICIJA

Serijska številka: 0000080679668

PLAČILNI NALOG
OBVESTILO O PREKRŠKU
POTRDILO O PLAČANI GLOBI

Prekrškovi organ _____
(policijska enota)

(naslov enote)

* (Pojasnilo na hrbtni strani)

Plačilni nalog je izdan na podlagi 57.a člena Zakona o prekrških (Ur. list RS, št. 7/03 s spremembami in dopolnitvami).

KRŠITELJ

Priimek: _____ <small>(fizična ali odg. oseba - oz. naziv pravne osebe)</small>	Ime: _____	☐ M ☐ Ž
EMŠO: _____ <small>(za tuja rojstni datum, za pravno osebo matična številka)</small>	Roj. kraj: _____	Državljanstvo: _____
Zaposlitev: _____ <small>(za odgovorno osebo)</small>		
Prebivališče/sedež pravne osebe:		
Kraj: _____	Ulica: _____	H. št.: _____
Upravna enota: _____	Država: _____	
Začasno prebivališče:		
Kraj: _____	Ulica: _____	H. št.: _____
Upravna enota: _____	Država: _____	

PODATKI O PREKRŠKU

Čas in kraj prekrška: _____ <small>(datum) (ura)</small>	Lokacija: _____ <small>(kraj, ulica, hišna št., vrsta ceste, cesta, odsek, stacionaža, mejni sektor, sekcija, mejni prehod)</small>
Opis kraja: C - cesta/trg, S - stanovanje, G - gostinski objekt, F - poslovni prostor, J - javni shod, P - javna prireditev, V - vlak, A - ostala sredstva javnega prevoza, D - mejni prehod, R - reka/jezero/morje, Z - zelena meja, B - zelena meja - bližina MP, M - modra meja, E - zelena meja - most, N - drugo	
Reg. št. vozila: _____	Vrsta, znamka, tip: _____
Št. voz. dov.: _____	Organ in datum izdaje: _____
Kateg. vozila: _____	Vrsta voznika/udeleženca: _____

Kršitev:	Predpis:	Člen:	Odstavek:	Točka:	Alinea:	Zveza:	Predpisana globa	Kaz. točke
1								
2								
3								
4								
5								
Vštevanje _____ v izrečeno globo po 112. členu ZP-1: DA / NE								
IZREČENA GLOBA / KAZENSKE TOČKE:							SKUPAJ:	
Izrečena globa JE/NI plačana takoj na kraju (4. odst. 57. člena ZP-1 - polovični znesek globe).								

Pouk o pravici do pravnega sredstva: Na podlagi petega odstavka 57.a člena Zakona o prekrških lahko v roku 8 dni po prejemu plačilnega naloga priporočeno po pošti ali osebno vložite ugovor pri prekrškovnem organu, katerega pooblaščenca uradna oseba je izdala plačilni nalog. O ugovoru odloči prekrškovi organ, pri čemer ugovor šteje kot izjava v hitrem postopku. Zaradi tega je storilec dolžan v ugovoru navesti vsa dejstva in dokaze v svojo korist, ker jih sicer v postopku ne bo mogel več uveljavljati. Če ne bo vložen ugovor, lahko v roku 8 dni po pravnomočnosti plačilnega naloga plačate polovico izrečene globe, sicer bo izrečeno globo prisilno izterjal organ, ki je pristojen za izterjavo davkov.

Prekrškovi organ odloči o vloženem ugovoru z izdajo odločbe.

Kršitelj, ki bi se z odhodom zaradi prebivanja v tujini lahko izognil plačilu globe, mora plačati globo takoj na kraju storitve, sicer policist izvede vse potrebne ukrepe za zavarovanje izvršitve po Zakonu o prekrških. Vložen ugovor zadrži izvršitev globe.

Potrdilo o vročitvi

Podpis prejemnika

Datum vročitve

Podpis policista

(dan in mesec z besedami)

Opombe: _____

Serijska številka: 0000080679668

PODATKI O PREKRŠKU – UKREPI POLICIJE **JRM**

Intervencija: DA/NE

Objekt nasilja: O – otrok, 2 – ženska, P – policist, D – nasilje v družini, V – objekt/vandalizem

Vpliv alkohola: DA/NE /ODKLON

Vpliv drugih psihoaktivnih snovi: DA/NE/ODKLON

Kršitelja izročila PPE: DA/NE

Odvzem smučarske vozovnice: DA/NE

PODATKI O PREKRŠKU – UKREPI POLICIJE **CPP**
Način storitve: Prom. nesreča Parkiranje CPP

Čelada/var. pas: DA/NE Izločitev vozila/voznika (239, 240, 245, 248, 249): _____

Začasni odvzem vozniškega dovoljenja: _____ Zaseg zaradi predelave vozila (248): _____

Začasni odvzem reg./preizk. tablic: _____ Odstranitev vozila: _____

Začasne prepovedi (111, 246, 247): _____ Odreditev tehničnega pregleda (241): _____

Odreditev tehtanja vozila: _____

Postopek za prepoznavo simpt. vožnje pod vplivom mamil, zdravlil ... _____ Simptomi: DA / NE

PODATKI O PREKRŠKU – UKREPI POLICIJE **MEJA - TUJCI**

Vstop – izstop

Način prestopa meje: s pomočniki – brez pomočnikov

Natančen opis kraja (za prestop meje): _____

Katastrska občina: _____ Datum pridobitve kategorije za tujca: _____

Voznik začetnik: DA / NE

Poklicni voznik: DA / NE

GLOBA ZA PREKRŠEK

VRSTA:

OPIS:

SKLIC:
0000080679668

GB:

NASLOV:

KRAJ:

GLOBA ZA PREKRŠEK

HOK PLAČILA:

RAČUN:
01100-8450047266SKLIC:
0000080679668IME:
MNZ RS, POLICIJANASLOV:
ŠTEFANOVA ULICA 2KRAJ:
1501 LJUBLJANA
POSEBNA POLOŽNICA

SITIM PLATEA

PODpis NALOGODAJALCA

NALOGODAJALEC

SIT

ŠTEŠEK:

RAČUN:

SKLIC:

IME:

NASLOV:

KRAJ:

PHOSTOP ZA VPISSE BANK

 Skle: Številka računa Znesek Silna trasata Toksi

Priloga 3

UGOTOVITEV PREKRŠKA

- HITRI POSTOPEK – ODLOČBA
- OBDOLŽILNI PREDLOG
- PREDLOG PRISTOJNEMU PREK. ORGANU

zoper

KRŠITELJA:

Ime: _____ Priimek: _____ EMŠO: _____ Spot: M/Ž

Rojstni datum (za tujca): _____, _____, _____
(rojstni kraj) (državljanstvo)

Poklic: _____ Zaposlitev: _____

Delovno razmerje: Z – zaposlen, N – nezaposlen, D – dijak, študent, U – upokojenec, O – odg. oseba

Stalno prebivališče: _____
(kraj, ulica, hišna številka)

Upravna enota: _____ Država: _____

Začasno prebivališče: _____
(kraj, ulica, hišna številka)

Upravna enota: _____ Država: _____

PRAVNO OSEBO:

Ime/naziv: _____ Matična številka: _____

Sedež: _____
(kraj, ulica, hišna številka)

Upravna enota: _____ Država: _____

ODGOVORNO OSEBO:

Ime: _____ Priimek: _____ EMŠO: _____ Spot: M/Ž

Rojstni datum (za tujca): _____, _____, _____
(rojstni kraj) (državljanstvo)

Poklic: _____ Delo, ki ga opravlja: _____

Stalno prebivališče: _____
(kraj, ulica, hišna številka)

Upravna enota: _____ Država: _____

Začasno prebivališče: _____
(kraj, ulica, hišna številka)

Upravna enota: _____ Država: _____

PODATKI O PREKRŠKU

Čas in kraj prekrška:

Datum: _____ Ura: _____

Lokacija: _____
(kraj, ulica, hišna številka, cesta, železnica, meja)

Kršitev (predpis, člen, odstavek, točka, alineja, zveza)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

OPIS DEJANJA IN DOKAZI

POLICIST

PODATKI O PREKRŠKU – UKREPI POLICIJE

JRM

Katastrska občina: _____

Opis kraja: C – cesta/trg, S – stanovanje, G – gostinski objekt, F – poslovni prostor, J – javni shod,
P – javna prireditev, V – vlak, A – druga sredstva javnega prevoza, D – mejni prehod,
R – reka/jezero/morje, N – drugo

Intervencija: DA/NE

Objekt nasilja: O – otrok, 2 – ženska, P – policist, D – nasilje v družini, V – objekt/vandalizem

Vpliv alkohola: DA/NE/ODKLON

Vpliv drugih psihoaktivnih snovi: DA/NE/ODKLON

Kršitelja izročila PPE: DA/NE

Odvzem smučarske vozovnice: DA/NE

Privedba: DA/NE (110/1 ZP-1)

Prepoved približevanja: DA/NE

Pridržanje: 1 - do iztreznitve (109/2 ZP-1)

P - pridržanje do izročitve (110/2 ZP-1)

1 - Zpol do 24 ur (43/1 Zpol)

2 - Zpol do 48 ur (43/2 Zpol)

Hišna preiskava: DA/NE

Osebná preiskava: DA/NE

Začasni odvzem potne listine: DA – NE

Zaseženi predmeti: orožje: (vrsta, tip, količina) _____

mamila: (vrsta, količina, merska enota) _____

denar: (valuta, znesek) _____

listine: (vrsta, tip) _____

vozila: (reg.številká, znamka, tip) _____

drugi predmeti: (vrsta, tip, količina) _____

PODATKI O PREKRŠKU – UKREPI POLICIJE

MEJA - TUJCI

Katastrska občina: _____ Cesta, vrsta ceste: _____

Odsek: _____ Stacionaža: _____

Meja: _____ Mejni sektor: _____ Sekcija: _____

Mejni prehod: _____ Vstop – izstop

Način nedovoljenega prestopa meje: s pomočniki – brez pomočnikov

Opis kraja (za prestop meje): Z – zelena meja, B – zelena meja - bližina MP, M – modra meja,

E – zelena meja – most N – drugo

Podroben opis kraja: _____

Privedba: DA/NE (110/1 ZP-1)

Zadržanje 32. čl. ZNDM: DA/NE

Pridržanje: 1 - do iztreznitve (109/2 ZP-1)

P - pridržanje do izročitve (110/2 ZP-1)

1 - Zpol do 24 ur (43/1 Zpol)

2 - Zpol do 48 ur (43/2 Zpol)

Začasni odvzem potne listine: DA/NE

PODATKI O PREKRŠKU – UKREPI POLICIJE

CPP

Registrska številka vozila: _____ Vrsta udeleženca: _____
 MK - voznik motornega kolesa, OA - voznik osebnega avtomobila, TV - voznik tovornega vozila, TR - voznik traktorja, DS - voznik delovnega stroja, SV - voznik specialnega vozila, KM - voznik kolesa s pomožnim motorjem, MO - voznik kolesa z motorjem, KO - kolesar, PT - potnik, PE - pešec, PO - pravna oseba, OD - odgovorna oseba, SM - skrbnik mladoletnika, SK - voznik štirikolesa, TK - voznik trikolesa, LK - voznik lahkega štirikolesa, KV - voznik večnamenskega vozila, OS - drugo

Katastrska občina: _____ Vrsta ceste: _____

Cesta: _____ Odsek, ulica: _____

Stacionaža: _____ Vrsta vozila: _____ Znamka, tip: _____

Št. vozn. dov.: _____ UE izdaje vozn. dov.: _____ Datum izdaje vozn. dov.: _____

Vozniški staž: (LL) _____ (MM) _____ Kategorija: _____:

Alkotest: P-poz, N-neg, Z-odk, Vrednost: _____

Preizkus z etilometrom: P-poz, N-neg, Z-odk, Vrednost: _____

Alkohol - strokovni pregled P-poz, N-neg, Z-odk, Vrednost: _____

Mamila strokovni pregled P-poz, N-neg, Z-odk,

Mamila - hitri test P-poz, N-neg, Z-odk,

Postopek za prep. simpt. vožnje pod vplivom mamil, zdravil, ... _____ Simptomi: DA/NE

Začasni odvzem vozniškega dovoljenja _____ Zaseg zaradi predelave vozila (248) _____

Začasni odvzem reg./preizk. tablic _____ Odstranitev vozila (243, 244) _____

Začasne prepovedi (111, 246, 247) _____ Odreditev tehničnega pregleda (241) _____

Odvzem prometne nalepke _____ Odreditev tehtanja vozila (242) _____

Izločitev vozila/voznika (239, 240, 245, 248, 249) _____

Privedba: DA/NE (110/1 ZP-1)

Pridržanje: I - do iztreznitve (109/2 ZP-1)

P - pridržanje do izročitve (110/2 ZP-1)

Drugo _____

Priloga 4

_____ (odtis vzglavne štampiljke)

OBVESTILO KRŠITELJU, DA SE IZJAVI O DEJSTVIH IN OKOLIŠČINAH PREKRŠKA

Pri obravnavanju prekrška iz _____ (predpis, člen, odstavek, točka, alineja, zveza)

z dne _____ je prekrškovni organ _____

na podlagi 51. člena Zakona o prekrških (Ur. list RS, št. 55/05-UPB2 in 40/2006) ugotovil, da so izpolnjeni pogoji za izvedbo postopka o prekršku zaradi

zoper: _____ (ime, priimek, EMŠO ali rojstni datum za tujce, naslov prebivališča)

V skladu z drugim odstavkom 55. člena Zakona o prekrških vas obveščamo, da se lahko pisno takoj na kraju prekrška oziroma v roku petih dni izrečete o dejstvih oziroma okoliščinah očitane prekrška. Pri tem morate navesti vsa dejstva in dokaze v svojo korist, ker jih sicer v postopku ne bo več možno uveljavljati. Vaša izjava mora biti osebno podpisana.

V izjavi lahko tudi predlagate, da vam na podlagi drugega odstavka 18. člena Zakona o prekrških prekrškovni organ dovoli plačilo globe v obrokih, če izrečena globa presega trikratni znesek najnižje globe, določene v Zakonu o prekrških.

Potrdilo o vročitvi:

PODPIS PREJEMNIKA

DATUM VROČITVE

PODPIS POLICISTA

_____ (dan in mesec z besedo)

Opombe o vročitvi:

POL-13
MNZ RS (PC 2)